30. III.

NASLOV

Enotnost in solidarnost neuvrščenih

stran 2

Leto XXXIII
Št. 16
Murska Sobota,
27. februarja 1981
CENA 4 DIN

VESTNIK

PREDPUSTNI OBIČAJI V POMURJU

ČIČARA BANDA Z BOROVEGA GOSTŪVANJA V BODONCIH — Za malo denarja malo muzike in obratno, ni le pregovor, ampak izhodiščni pristop do veseljačenja, v kakršnega se vse bolj spreminja tradicionalna poroka z borom. Še vedno pa ostaja paša za oči številnih obiskovalcev, ki se v času predpustnih norčij radi odpravijo na prizorišče borovega gostüvanja, kjer je poleg našemljenih mask tudi dovolj jedače in pijače. Zapis z letošnjega borovega gostüvanja v Bodoncih si lahko preberete na strani 5.

Foto: Albert Abraham

DA SE NAPAKE NE BODO PONOVILE

stran 3

ZARADI SLABE CESTE BREZ AVTOBUSA

Največji problem za prebivalce Gornjih Moravec predstavlja izredno slaba cesta. Zato avtobus ne vozi skozi naselje zaradi slabe ceste pa tudi ni mogoče razvijati kmečkega turizma. Reportažni zapis iz Gornjih Moravec na str. 12.

MED „GATRI" IN TRAČNIMI ŽAGAMI

— Pred kratkim smo se mudili med boračevskimi žagarji v Marlesovem tozdu Žaga in zabojarna Radenci in se prepričali, da ta komajda 50-članski delovni kolektiv, prav obetavno gospodari. Zato jim tudi namenjamo nekoliko več prostora, zapis o njem pa boste našli na str. 12.

VOZILA V OBCESTNIH JARKIH

stran 6

PRED POPISOM PREBIVALSTVA V POMURJU

NAJPOMEMBNEJŠI SO TOČNI PODATKI!

Znano je, da bo v času od 1. do 15. aprila letos potekal popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v celotni Jugoslaviji, ki mu ne pripisujemo zgolj statističnega pomena, ampak gre v bistvu tudi za nadvse pomembno družbenopolitično akcijo. To je že peti povojni popis prebivalstva SFRJ — prejšnji so bili v letih 1948, 1953, 1961 in 1971 — ki pa je doslej najobsežnejši, saj bomo z njim dobili vrsto pomembnih podatkov, zlasti z demografskega, sociološkega in ekonomskega področja, kar bo priqomoglo k ugotavljanju dejanskega stanja, ki ga bo možno primerjati z doseženimi spremembami v prejšnjih popisih. Letošnji popis temelji na zveznem in republiškem zakonu, ki sta ga že v lanskem letu sprejeli skupščina SFRJ in SRS in ostale socialistične republike ter avtonomne pokrajine v naši državi.

In kaj bo zajemal letošnji popis prebivalstva? Kot običajno bodo v ospredju podatki o številu prebivalstva, spolu in starosti, izobrazbi, narodnosti, poklicu in socialni sestavi ter o preseljevanju prebivalstva v okviru države in podobno. Za vse zaposlene osebe bodo zbirali tudi podatke iz delovnega razmerja, glede učencev o pogostosti vračanja v domači kraj, o delavcih na začasnem delu v tujini pa podatke o njihovem delu zunaj naših meja. Slednje zato, da bi s popisnicami dejansko ugotovili, za kakšno delo se je posameznik usposobil v tujini, s čimer je povezana njegova vrnitev v domovino in zagotavljanje načrtnejšega zaposlovanja v prihodnje.

Drugi sklop popisovanja prebivalstva zadeva temeljitejši popis vseh gospodinjstev, za kar so izdelane posebne popisne enote. Naj navedemo, da bodo s temi popisnicami zbrali najosnovnejše podatke o posesti hiše in stanovanja, kmečkih gospodarstev, o skupnih površinah in o obdelanih zemljiščih, o sodelovanju gospodarstev s kmetijsko zadrugo, o živinskem staležu in kmetijskih strojih ter mehanizaciji. Zanimivo je omeniti, da bodo s tem popisom skušali ugotoviti med drugim tudi to, koliko kmetij ima zagotovljene naslednike.

Hkrati pa gre tudi za popis stanovanj, kjer bodo morali zbrati številne podatke o njihovem številu, opremljenosti in kakovosti stanovanj, kakor tudi o počitniških hišicah, vrsti in starosti hiš ter o podobnem. Sicer pa se bo popis v SR Sloveniji nekoliko razlikoval od popisa v ostalih predelih naše države, saj bomo lahko že dodali podatke iz enotne matične številke občana, pripravljena je tudi ustrezna dokumentacija za izvedbo popisa, uporabili pa bodo tudi zbrane podatke iz registra. Tako bo možno zvedeti, na primer, o načinu prihoda na delo in oddaljenosti od delovnega mesta, o udeležbi v narodnoosvobodilnem gibanju, o številu stanovanj, s katerimi razpolaga posamezno gospodinjstvo itd. Dodati je treba še nekaj normativnih predpisov, ki zajemajo tudi določila o organizaciji popisa, zagotavljajo tajnost popisnih podatkov, obvezujejo organizacije in skupnosti za nemoten potek bližnjega popisa prebivalstva ter sankcionirajo konkretna določila iz tega predpisa. Tako namreč ni obvezno, da se določena oseba izjasni glede svoje narodnosti, zato so vsakršni pritiski nanjo nezakoniti.

Ker gre v bistvu za zelo zahtevne naloge, so priprave na letošnji popis prebivalstva pri nas praktično končane. Med pomembnejše naloge do samega začetka popisa, ki bo v prvi polovici aprila, moramo vsekakor uvrstiti nujnost določanja hišnih številk na vsaki hiši in meje sleherne krajevne skupnosti. V skladu z ustavnimi načeli bodo popisni obrazci v jezikih vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, kar velja še posebej za murskosoboško in lendavsko občino, kjer živijo pripadniki madžarske narodnosti. Povsod pripisujejo prav popisu med narodnostmi poseben pomen. Zato čaka slehernega popisovalca zelo obsežna naloga, saj bo moral v povprečju popisati okrog 250 prebivalcev in 50 do 60 gospodinjstev in stanovanj. Po končanem popisu pa bo potrebno še veliko truda vložiti v ustrezno obdelavo podatkov, ki morajo biti uporabni tudi za občine, krajevne skupnosti in ostale dejavnike. Pričakujejo, da bodo prvi podatki, predvsem glede števila prebivalstva, znani že v začetku letošnjega maja, ostali podatki pa do konca leta 1981.

Dejstvo je, da so se tudi v vseh štirih pomurskih občinah, kjer že nekaj mesecev delujejo občinske popisne komisije, nadvse zavzeto lotili široko zastavljene akcije ob popisu prebivalstva. Tako so se v murskosoboški občini odločili za 11-člansko občinsko popisno komisijo, ki bo angažirala kar 320 popisovalcev in 40 inštruktorjev. Vedeti moramo, da bodo v murskosoboški občini popisali okrog 65 tisoč ljudi, blizu 16.500 gospodinjstev in 15 tisoč stanovanj. Zato so se nadvse zavzeto lotili obsežnih nalog, da bi bili zares kar najbolje pripravljeni na bližnji popis prebivalstva. Prizadevajo si, da bi s pomočjo socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij dobila tudi ta množična akcija ustrezno politično obeležje, zato je v tej fazi priprav na popis prebivalstva v ospredju njegova popularizacija. Zato so začrtali obsežnejšo propagandno in informativno dejavnost, kjer pričakujejo tesnejše sodelovanje krajevnih organizacij socialistične zveze in sredstev javnega obveščanja. Pravkar izdeluje geodetska uprava grafične podlage posameznih popisnih območij, največje delo pa jih čaka pri do določanju hišnih številk, kjer je bilo delo skoraj povsem zanemarjeno. Težave bodo tudi s popisom zdomcev. V ta namen so natisnili pomožne obrazce, ki so

(Nadaljevanje na 4. strani)

AKTUALNO DOMA ...

Navzkrižno obtoževanje

Ko so oktobra predlani mladi oficirji na čelu s polkovnikoma Majanom in Gutierresom vrgli v Salvadoru generala Romera in ustanovili vojaško — civilno hunto, ki je obljubljala reforme, niso slutili, da bodo dosegli nasprotno od tistega, kar so želeli. Hunta je računala na ameriško diplomacijo in na to, da bodo finančni mogotci v deželi pristali na nacionalizacijo bank in zunanje trgovine ter na agrarno reformo. Tega niso dosegli, zato se je položaj zaostril do sedanjih dimenzij, ki so tik na robu odkrite intervencije od zunaj. Salvadorsko revolucionarno gibanje je odgovorilo na huntine neuspehe z oboroženim odporom. V represijah vojaške vlade je bilo ubitih preko 13 tisoč ljudi, ni pa znano število pogrešanih. Lani marca je bil ubit nadškof Romera, ki je bil eden izmed naprednih pripadnikov katoliške cerkve.

Pokol 600 ljudi lani maja, represalije, požigi in pustošenja, vse to je izzvalo odpor ljudskih množic in pospešilo vojaško, politično in organizacijsko združitev odporniške levice. Salvadorska gverila šteje danes pet do šest tisoč borcev. Pred zamenjavo vlade v ZDA so poskušali pripadniki salvadorske hunte rešiti, kar se je še dalo. Za predsednika so postavili polkovnika Duarteja, vodjo salvadorskih demokristjanov, iz hunte pa so izključili polkovnika Majana, ki si je prizadeval za politično rešitev s pogajanji. Bilo je prepozno. Gverila, ki je zabeležila v zadnjem času vse večje uspehe, je s tem povečala nevarnost tuje intervencije. Ves čas dobiva hunta ameriško pomoč, občasno vpadajo v deželo gvatemalske čete, Honduras pa z letali pomaga huntinim vojaškim formacijam v boju proti gverili.

V Washingtonu obtožuejo Kubo, ki da je „neposreden vir" spopadov v Salvadorju, Mehika pa se je zavzela za „pravični boj salvadorskega ljudstva za svobodo," prav tako tudi nekatere druge latinskoameriške države.

Premalo o varčevanju

Srednjeročni načrt razvoja Jugoslavije je zamišljen kot stabilizacijski dokument, toda beseda varčevanje je v njem omenjena le dvakrat, in sicer takrat, ko gre za hranilne vloge občanov v bankah in za varčevanje z energijo. Kot so menili na odboru zvezne konference SZDL za družbeno akcijo varčevanja, bi imele akcije tega odbora večjo težo, če bi bilo varčevanje v srednjeročnem načrtu ena izmed rdečih niti načrta.

V prvi polovici lanskega leta so bili celotni izdatki podjetij za reprezentanco za deset odstotkov manjši kot leto poprej, izdatki za reklamo pa so se zmanjšali za 8,4 odstotke. Zanimiv je tudi podatek, da so se spričo počasnejše rasti teh izdatkov v prvem polletju lanskega leta stroški v gospodarstvu zmanjšali za 4,8 milijarde dinarjev.

Podatki kažejo, da je varčevanje res lahko predmet širše družbene akcije, zato ga ne bi smeli v tako pomembnem aktu kot je srednjeročni načrt tako zapostavljati.

Enotnost in solidarnost neuvrščenih

Časopisje po vsem svetu je s posebnimi poudarki pisalo o koncu konference zunanjih ministrov neuvrščenih držav v New Delhiju. Zbrali smo nekaj najbolj značilnih:

KUWAIT TIMES: „Neuvrščene države so v celoti obsodile politiko s pozicije sile, vse oblike vmešavanja v notranje zadeve, pritiske in izsiljevanja, ter zahtevale umik čet s tujih ozemelj."

ELEFTEROTIPIA (Ciper): „Neuvrščeni so v trenutkih najhujše preizkušnje za gibanje dokazali, da se lahko obdržijo kot neodvisna sila v mednarodnih odnosih."

THE NEW STRAITS TIMES (Malezija): „Neuvrščene države so se uspešno bojevale in si izbojevale spoštovanje izvirnih načel gibanja, mednarodni javnosti pa ponudile rešitve za probleme, ki težijo mednarodne odnose."

NEW YORK TIMES piše, da so v kongresni dvorani večkrat spregovorili o osebnosti tovariša Tita, in sicer „ne le kot enega izmed ustanoviteljev gibanja, temveč tudi kot državnika, ki se je postavil po robu nazoru, da bi moralo biti gibanje neuvrščenih naravni zaveznik kogarkoli."

MORNING POST (Bangladeš): „Ministrska konferenca je dosegla popoln uspeh, ker je težave imenovala s pravim imenom."

Tisk socialističnih držav Vzhodne Evrope je po o ceni številnih listov in agencij neuvrščenih držav pozitivno presodil rezultate ministrske konference, kar zadeva protikolonialni in protiimperialistični boj neuvrščenih in njihovo zavzemanje za vzpostavitev nove mednarodne gospodarske ureditve, manj pa se je spuščal v presojo, kar zadeva docela konkretne probleme v zvezi z žarišči kriz. Po drugi strani pa je slišati, da bo najbrž ostal Washington popolnoma gluh kar zadeva v New Delhiju ponovno ponovljene zahteve o obravnavanju perečih gospodarskih problemov tega sveta.

POZIV K ZMERNOSTI

Ameriški predsednik je na svoji prvi tiskovni konferenci izjavil, da je dosedanja politika popuščanja v prid samo Sovjetski zvezi. Sovjetskim voditeljem je očital, da je njihov cilj „svetovna revolucija in komunistična svetovna država", in da bi dosegli ta cilj, si pridržujejo pravico do „vsakega prestopka, vsake laži, vsake prevare". Zahodnonemški Die Zeit je nesmišel takšne trditve pojasnil s primerjavo, češ da je potem tudi najvišji in vseobsegajoči cilj katoliške cerkve spreobrnitev vsega človeštva v katoliško vero, New York Times pa je Reagana ob tem spomnil, da laž in prevara, kot sredstvo za dosego nacionalnih interesov, tudi Američanom nista neznana.

Reagan in njegova administracija izražata nezaupanje do SALT 2, ki sta ga predlani na Dunaju podpisala Carter in Brežnjev, ameriški senat pa ga še ni ratificiral. SALT 2 bi Sovjetsko zvezo obvezal, da bi uničili 250 medcelinskih raket, število izstrelišč bi se zmanjšalo od 3 tisoč na 2250. Sporazum dovoljuje razvoj samo enega namesto treh oboroževalnih sistemov. Prepoveduje, da bi 300 težkih raket opremili z več kot desetimi jedrskimi konicami, čeprav so tehnično sposobni namestiti na vsako raketo tudi 30 ali 40 jedrskih konic.

Dogovor o izvajanju SALT 2 je praktično zamrznjen, olje na žerjavico pa je v zadnjem času prilil še ameriški obrambni minister Weinberger, ko je ponovno privlekel na dan idejo o proizvodnji nevtronske bombe.

Neki ameriški diplomat je Evropejcem kmalu po Reaganovi izvolitvi dejal, da bodo nekaj mesecev še odmevali govori iz predvolilnega boja, ki jih ni treba jemati resno. Kdo bi upal temu verjeti?

Če je bila ob SALT 2 politična volja na obeh straneh, potem bi bilo treba nadaljevati po tej poti.

Televizija Avstrijcem pokvarila tek

Direktor avstrijskega laboratorija za kontrolo živil dr. Psota je avstrijskim gledalcem v aktualni oddaji Argumenti sporočil, kaj pravzaprav pojejo, če si privoščijo klobase oziroma hrenovke. Dejal je, da je v klobasah vse polno manjvrednega, živalim namenjenega mesa, zmletih kosti, perutnine, s kemikalijami preparirane svinine, ki se pri kuhi skrči za polovico, zlasti pa, da je v klobasah do 20 odstotkov mešanice krvne plazme, sojine moke, kvasa in podobnih sestavin, ki jih sicer uporabljajo za pasjo hrano.

Štiri ure po omenjeni televizijski oddaji je v laboratoriju doktorja Psota izbruhnil požar in uničil nekaj sto »dokaznih« primerkov klobas. Odmev oddaje je bil tolikšen, da so preplašeni in jezni Avstrijci že naslednji dan pospravili hladilnike in klobase znosili nazaj k mesarjem.

Znano je, da so tudi avstrijski proizvajalci mesnih izdelkov zašli v težave. Prodajne cene so prenizke, nakupne previsoke. Javnost se sprašuje, kaj bo, če bodo v podobne težave zašle tudi druge prahrambne panoge. Časopisje piše o »mesarski mafiji«. Komaj nekaj minut po televizijski oddaji je neki neznanec po telefonu sporočil: »Ta Psota naj si zapomni: v ušesa mu bomo zataknili peteršiljček in njegovo glavo postavili v izložbo!« Grožnja, ki je res blizu mafijski, za naše potrošnike, ki so tu in tam radi pohvalili lepo »polakirane« izdelke pri naših sosedih, pa najbrž tudi opozorilo na stari pregovor: »Ni vse zlato, kar se sveti.«

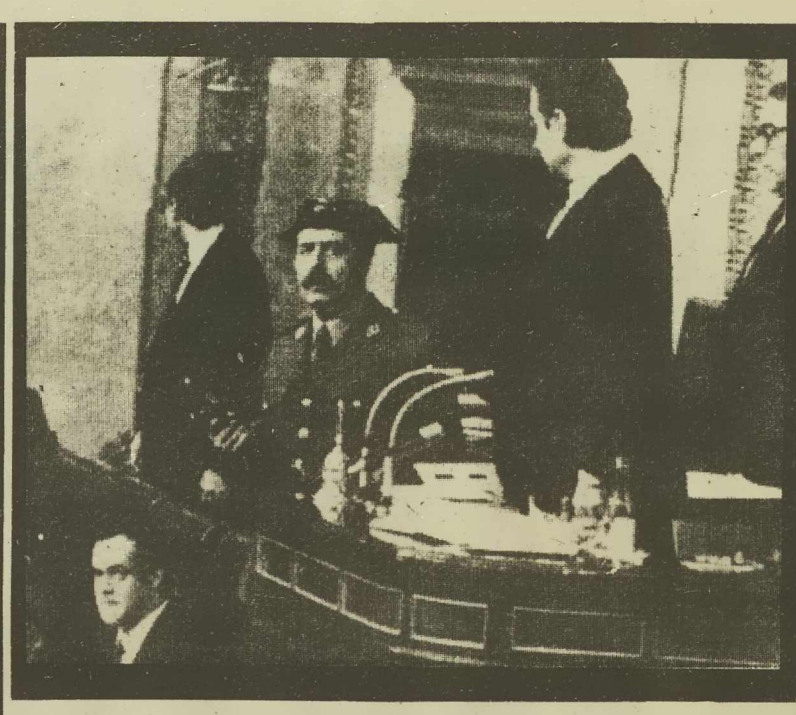

Polkovnik Tejera s pištolo v roki grozi poslancem in predsedniku parlamenta Lavilli. Zadržanju španskega ljudstva gre zasluga, da puč ni uspel.

Samoupravno sporazumevanje

O samoupravnem sporazumevanju so nazadnje govorili na kragujevškem srečanju samoupravljalcev Rdeči prapor. Motivov za razgovor o tem je veliko, kajti vsem nam je že znano, da so samoupravni sporazumi prečesto le fasada za kupoprodajne pogodbe, za izsiljevanje večjih cen, za formalno dokazovanje samoupravne organiziranosti in še za marsikaj v resnici nesamoupravnega v naši vsakdanji praksi.

Mimo načelnih razprav o samoupravnem sporazumevanju v Kragujevcu in drugod, kjer se lomijo kopja okrog družbeno-ekonomskih odnosov, ki naj bi temeljili na bazi dela in ne kapitala, se samoupravno sporazumevajo organizacije dela v Gospodarski zbornici v Jugoslavije, kjer pa razprave niso načelne, temveč povsem konkretne, kajti gre za podpisovanje samoupravnih sporazumov na povsem določenem področju dela.

Tako sem te dni poslušal razpravo pridelovalcev kave o samoupravnem sporazumu o cenah le-te, ki pa ne morejo biti tako svobodne, da bi o njih lahko odločal vsakdo sam, saj bi bilo v škodo samoupravni organiziranosti preskrbe s kavo. Podobno so razpravljali tudi o dolgoročnem poslovanju železniških in špedicijskih organizacij, da bi končno prešli prakso provizijskih vzajemnih odnosov in uveljavljali dohodkovno povezanost.

V obeh primerih je bila razprava zelo dolga in zelo protislovna glede možnih načinov reševanja nastlaih problemov, vendar do podpisovanja samoupravnih sporazumov ni prišlo, ker prizadete in zainteresirane organizacije očitno niso bile dovolj pripravljene na to in je proces sporazumevanja treba šele primerno poglobiti.

PISMO IZ BEOGRADA

V obeh primerih so ugotovili, da gospodarjenje tako s kavo kot s prevozom blaga še ne temelji na ekonomskih osnovah, saj je uvoz kave pogojen tudi s političnimi odnosi z deželami, od koder uvažamo, a v sklopu sodelovanja neuvrščenih, med tem ko je za železnice in špediterje znano, da so zaradi neuveljavljenih ekonomskih zasnov gospodajenja še vedno v izgubah in si torej lahko prej delijo izgube kot pa dohodke.

To je seveda samo groba slika razmer, kajti v obeh primerih gre tudi ali predvsem za način gospodarjenja z devizami. Za uvoz kave so po republikah povsem različne rešitve, tako da v nekaterih dajejo devize za uvoz kave iz SIS za ekonomske donose s tujino v celoti, drugod samo polovico potrebnih deviz, češ da ostalo polovico uvozniki zagotavljajo z lastnim izvozom, ne seveda kave, temveč drugega blaga, v Sloveniji pa ta sredstva zagotavljajo z združevanjem.

Povsem tržnega formiranja cen kave torej ne more biti, ker bi to pomenilo, da je mogoče uvažati samo od tam, kjer je kava najcenejša, ne glede na interese naše družbe za sodelovanje z deželami z raznih kontinentov, ki so prav tako zainteresirane za prodajo svoje kave. Res pa je, da je problem v preskrbljenosti, kajti takoj ko bo na našem tržišču odovlj kave, bo konec različnim cenam, razen glede na kakovost, med tem ko jo je v času pomanjkanja vsakdo pripravljen kupovati za vsako ceno, tudi če bi bila razlika za deset ali več starih tisočakov.

Podobno so ugotavljali železničarji in špediterji, da imamo peglavice z neekonomsko prakso dobave uvoženega blaga samo do naše meje, ker tako nastajajo za transportne in špedicijske organizacije velike izgube deviz, kar je nazadnje tudi za vso deželo velika izguba. Temu pa sledijo tudi slabše možnosti modernizacije, vlaganja v integralni transport, sodelovanja z organizacijami združenega dela v gospodarstvu itd.

Govorimo kajpak o tako imenovanih velikih samoupravnih sporazumih, ki naj bi v vsej Jugoslaviji povezali zdaj neenotne dejavnosti, ki same zase nikakor ne morejo živeti, pa tudi po načinu provizije ne morejo pridobivati ustreznih dohodkov, da o drugih neustreznih odnosih ne govorimo.

Kaže, da ob vsem nezadovoljstvu s samoupravnimi sporazumi, kakršne ta čas poznamo, moramo ugotoviti, da je dobro, da sporazumevanje traja in zbližuje in da bo privedlo do tega, da bo začelo rasti od tozdov navzgor, ker bodo šele tedaj sporazumi samoupravni.

Viktor Širec

Telegrami

LISBONA — Skoraj tri milijone Portugalcev ali približno trideset odstotkov vseh prebivalcev je zunaj države, v glavnem v ekonomski emigraciji. Največ Portugalcev, ki so se odločili za izselitev, živi v ZDA, Kanadi in Venezueli.

AKRA — Gana ima velike možnosti za pridobivanje zlata. Od 33 rudnikov trenutno obratujejo le štirje, ker država nima dovolj denarja, da bi jih obnovila.

MADRID — Med glasovanjem za zaupnico mandatarju Sotelu je v španski parlament vdrla skupina oboroženih ljudi in s streljanjem poslance prisilila, da so prekinili zasedanje.

MOSKVA — Tukaj se je začel 26. kongres KP Sovjetske zveze. Generalni sekretar Leonid Brežnjev je v svojem referatu dejal, da je SZ pripravljena sprejeti francoski predlog za konferenco o omejitvi oborožitve, ki ga je Francija pred kratkim predložila na madridskem zasedanju konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Po tem predlogu naj bi dogovori veljali za vse evropsko ozemlje SZ do Urala, če tudi Zahod ustrezno razširi območje na svoji strani.

WASHINGTON — Vlada ZDA se je odločila, da bo obnovila sodelovanje s sedanjim vojaškim režimom v Čilu.

NEW YORK — V ameriških poslovnih krogih ugotavljajo, da Iran pravzaprav nima več kupcev za nafto. Mnogi evropski kupci so pričeli kupovati nafto v Iraku, v ZDA pa je nerazpoloženje do iranske nafte zaradi znane zadeve s talci.

RIO DE JANEIRO — Namestnik načelnika brazilskega generalnega štaba je izjavil, da Brazilija s svojimi četami ne bo sodelovala v medameriških silah, če jih bodo ustanovili za posredovanje v Salvadorju.

TEHERAN — Posebni odposlanec generalnega sekretarja OZN, bivši švedski premier Olof Palme, se je pet dni izmenično pogovarjal z Iranom in Irakom o ustavitvi sovražnosti. Njegova misija ni bila uspešna.

Telegrami

...IN PO SVETU

STRNITI DOMAČE ZNANJE

Vloga raziskovalnega in znanstvenega dela mora dobiti trdnejše mesto v organizacijah združenega dela in povsod tam, kjer delovni ljudje razmišljajo o razvoju socialističnega samoupravljanja, družbenega planiranja in dolgoročne gospodarske stabilizacije. To bi lahko označili kot rdečo nit, ki se je vlekla skozi celotno razpravo na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti, ko je bil govor o raziskovalni dejavnosti v soboški občini. Zlasti so močno poudarili potrebo po uveljavljanju samoupravne vloge posebnih raziskovalnih skupnosti in razvijanje svobodne menjave dela v povezavi z združenim delom. Marsikje v organizacijah združenega dela niso opredelili raziskovalne in inventivne dejavnosti v svojih samoupravnih aktih, niso zadovoljni z dosedanjim delovanjem občinske raziskovalne skupnosti, ki je bila le enkrat sklepčna, itd. Nalog je dovolj, kos pa jim bodo le, če bodo strnili domače znanje in povečali zanimanje gospodarstva za raziskovalno dejavnost.

Resnici na ljubo, strokovni kadri so marsikje osamljeni, ko gre za vprašanje uveljavljanja množične inventivne dejavnosti v organizacijah združenega dela, pa tudi problem nagrajevanja posameznikov je še vedno pereč. Zato so se zavzeli za ustanovitev razvojnih oddelkov, ki bi naj zlasti pomagali pri odpravljanju raznih nepravilnosti v samoupravnem organiziranju te pomembne dejavnosti in zagotavljanja ustreznih sredstev za njen razvoj. K temu bo pripomogel tudi samostojni svet za znanost pri OK SZDL, za kar so se ogreli člani predsedstva, ki naj predvsem omogoči kvalitetnejše delo na področju raziskovalne dejavnosti v soboški občini. Seveda pa pričakujejo še večje sodelovanje medobčinske gospodarske zbornice, občinskega sveta zveze sindikatov in ostalih dejavnikov.

M. Jerše

LENDAVA

So plani zaposlovanja realni?

Zahteva izvršnega sveta skupščine občine Lendava, da ponovno analizirajo plane zaposlovanja nekaterih organizacij združenega dela, predvsem s področja družbenih dejavnosti, je odraz stališča, da se v družbenih dejavnostih zaposli manj novih delavcev. Plani organizacij združenega dela s področja družbenih dejavnosti so namreč pokazali, da presegajo mejo, ki je postavljena z resolucijo o družbeno-ekonomskem razvoju občine za letošnje leto. O tem so razpravljali tudi na skupščini samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje, na kateri so delegati združenega dela podprli zahtevo izvršnega sveta.

Izvršni svet skupščine občine Lendava bo vztrajal na stališču, da bo povečanje zaposlovanja v družbenih dejavnostih, gre za vrtce in šole, dovolil le, če se bo povečalo število novih oddelkov na temelju ustreznih predpisov. Resolucija o družbeno-ekonomskem razvoju lendavske občine za letošnje leto predvideva letno rast zaposlenosti v negospodarstvu po stopnji 2,5 odstotka, to pomeni, da bi se lahko zaposlilo na novo 18 delavcev, organizacije združenega dela s tega področja pa so v svojih letnih programih predvidele, da bi letos zaposlile kar 47 novih delavcev, kar je skoraj dvakrat več. Izvršni svet je med drugim tudi zahteval, da spoštujejo dogovorjen plan štipendiranja v razmerju 70:30 v korist proizvodnih poklicev, zato morajo biti plani štipendiranja iz združenih sredstev prilagojeni takim usmeritvam. Skupščina samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje mora torej v najkrajšem času ponovno preveriti realnost planov, izvršni svet pa bo trimesečno spremljal realizacijo plana in vsako odstopanje posebej obravnaval.

Jani D.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL GORNJA RADGONA

Usklajeno z zbori skupščine

Poslej bo občinska organizacija SZDL iz Gornje Radgone delovala usklajeno s programom vseh treh zborov občinske skupščine. Tako je jasno zapisano v letošnjem okvirnem programu te frontne družbeno-politične organizacije, kar nesporno pomeni nov kvaliteto in bistven premik pri poglabljanju, razvijanju in krepitvi oblik in metod političnega delovanja delovnih ljudi in občanov tega dela Pomurja.

Program — obravnavali so ga na seji predsedstva občinske konference SZDL minuli ponedeljek — pa zajema še druge, nič manj pomembne naloge.

Tako bo socialistična zveza še vnaprej spremljala uresničevanje politike ekonomske stabilizacije — zlasti preko posebnega koordinacijskega odbora — se angažirala v delegatskem sistemu, posebej z vidika priprav na volitve prihodnje leto in vgrajevanja ustavnih dopolnil v statut in poslovnik občine, predvsem pa se usmerila v javne razprave o spremembah in dopolnitvah statuta SZDL Slovenije. Samoumevno je, da bo ob tem razvijala in krepila oblike in metode dela, predvsem sekcije, problemske konference, svete in druge, že uveljavljene oblike ter metode delovanja.

Samo tako bo tudi zmogla odprte probleme na področju hišne samouprave, kadrovske politike, usmerjenega izobraževanja, sistema SLO in družbene samozaščite, da vseh nalog niti ne naštevamo.

Br. Žunec

LENDAVA

Uspešna zaščitna dejavnost

Na seji koordinacijskega odbora za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito pri občinski konferenci SZDL Lendava so ocenjevali dosedanjo aktivnost v pripravah za akcijo Nič nas ne sme presenetiti in ugotovili, da so aktivnosti povsod, tako v krajevnih skupnostih kot organizacijah združenega dela, uspešne in živahne. Prva faza priprav je zahtevala izdelavo obrambnih načrtov, sedaj pa je najvažnejše izobraževanje in usposabljanje vseh struktur **splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Usposabljanje poteka v enotah narodne zaščite, v enotah civilne zaščite in teritorialne obrambe, za nerazporejeno prebivalstvo pa so pripravili več predavanj, ki so po prvih ocenah sodeč, povsod dobro obiskana. V nekaterih organizacijah združenega dela so že imeli preskus znanja, v večini pa se nanj pripravljajo. Posebej živahna je te dni aktivnost v krajevnih skupnostih, ki so nosilke celovitega delovanja na področju samozaščitne dejavnosti. Pomembno vlogo pri tem imajo krajevne konference SZDL, ki so koordinator aktivnosti, še zlasti pa komiteji za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito. V lendavski občini torej potekajo priprave na akcijo uspešno in v skladu s programom, ki ga je sprejela občinska konferenca SZDL.**

Jani D.

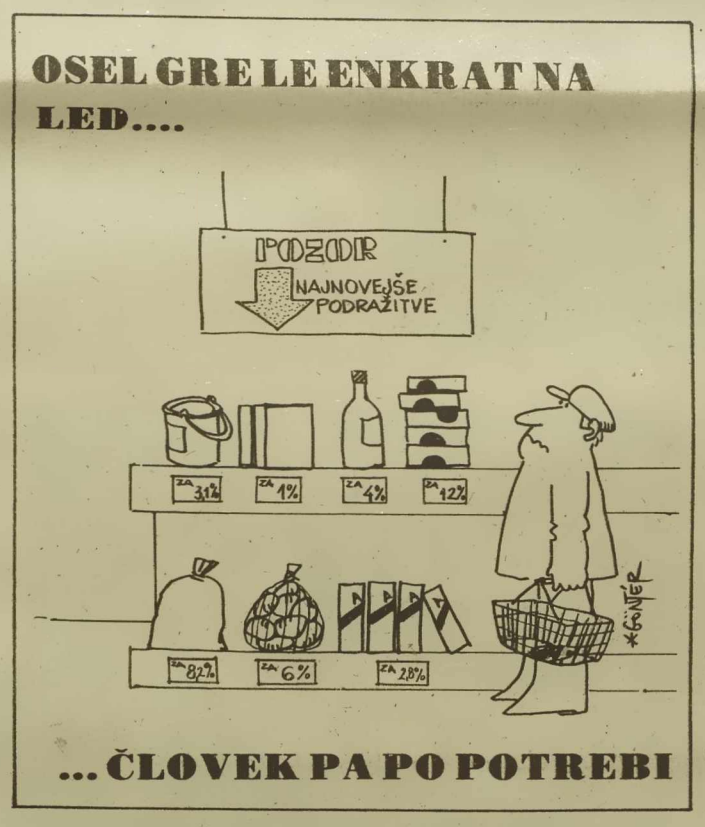

LENDAVA

Da se napake ne bodo ponovile

Mandat delegatom občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti se počasi izteka. Znano je, da bodo nove volitve v prihodnjem letu, zato se velja nanje kar najbolje pripraviti. Z dosedanjim delovanjem delegatov in delegacij v lendavski občini niso najbolj zadovoljni, zlasti ne z delovanjem delegatov in delegacij v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti.

Da bi bilo delegatsko delovanje v novem sestavu in novem mandatu boljše, bo potrebno skrbno zastaviti evidentiranje možnih kandidatov. V ta namen je predsedstvo občinske konference SZDL sprejelo program dela volilne komisije pri občinski konferenci SZDL za letošnje delo. Najprej bodo dopolnili koordinacijske odbore za kadrovska vprašanja in volilne komisije v krajevnih konferencah SZDL ter organizacijah združenega dela, opredelili vsebino dela in sprejeli poslovnike in programe. Do junija naj bi potekala akcija evidentiranja možnih kandidatov in dogovor o predvolilni aktivnosti na zborih delovnih ljudi in občanov, do septembra pa naj bi pregledali evidenco možnih kadidatov za nosilce vodilnih funkcij v skupščini občine in vodilne funkcije v samoupravnih interesnih skupnostih. V novembru naj bi ocenili priprave na volitve in oblikovali rešitve in stališča do posebnih in združenih delegacij ter konferenc delegacij v SIS, ob koncu letošnjega leta pa bodo sprejeli še ustrezne normativne akte, ki bodo osnova za potek predkandidacijskega in kandidacijskega postopka oziroma za potek samih volitev. Vsekakor pa bo najprej potrebno temeljito oceniti dosedanje delo delegacij, saj se bomo le tako lahko izognili napakam, ki so bile prisotne v dosedanjem delovanju delegatskega sistema.

Jani D.

S cenami se ne da „igrati"

Ob aktualni gospodarski situaciji, ko je treba kar najresneje pregledati rezultate gospodarske stabilizacije in cenovne politike, je povsem razumljivo, da so člani izvršnega sveta skupščine občine na seji v Murski Soboti, ki so se je udeležili tudi predstavniki nekaterih družbeno-političnih organizacij, namenili največ pozornosti tej problematiki. Poudarili so, da sedanji gospodarski položaj, še posebej pa skokovita rast cen, problemi oskrbe delovnih organizacij s surovinami in reprodukcijskim materialom ter neuravnovešena preskrba prebivalcev, zahtevajo od vseh organiziranih socialističnih sil na vseh ravneh enotno in konkretno akcijo za zaustavitev neugodnih gospodarskih gibanj.

Dasiravno ne moremo mimo pozitivnih pokazateljev, pa je soboški izvršni svet po izčrpni razpravi sprejel vrsto usmeritev v prihodnje, ki naj pripomorejo k doslednejšemu uresničevanju ukrepov gospodarske stabilizacije, k čemur mora prispevati tudi natančna določitev novih nalog. Tako bodo vsaka dva meseca poglobljeno analizirali gospodarska gibanja v občini, o čemer jih bodo sproti obveščali iz organizacij združenega dela. Le-te naj bi takej prijavile sleherni primer pritiska dobaviteljev blaga na cene in njihove neupravičene devizne zahteve, kar bo omogočilo takojšnje izvajanje kazenskih sankcij. V občini pa si bodo prizadevali čimprej ustanoviti samoupravno interesno skupnost za cene, dotlej pa bodo cene v pristojnosti občine uskladili z zakonom. Da bi dosegli maksimalne rezultate v kmetijstvu, so se zavzeli za angažiranje odbora za intenzivno rastlinsko proizvodnjo, kar bi se naj pokazalo že ob spomladanski setvi. Posebna skrb pa bo veljala tudi nujnosti zmanjševanja obsega administrativnih služb in problematiki stanarin, kjer se postavlja vprašanje, ali je v tej situaciji možno še bolj prehajati na ekonomske stanarine, ker je že zdaj kvadratni meter stanovanjske površine najdražji v SR Sloveniji. Vsekakor pa ne gre prezreti tudi nenehnih prizadevanj za izboljšanje načrtovane izvozne politike v soboški občini.

M. Jerše

Obisk generalnega konzula ZSSR

Generalni konzul Sovjetske zveze v Zagrebu Edvard Krasavin se je ob dnevu sovjetske armade mudil v začetku tedna v Murski Soboti. Visokega sovjetskega gosta je v imenu skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij soboške občine sprejel in pozdravil predsednik izvršnega sveta Janez Kučan. V pogovoru je sodeloval tudi podpredsednik občinske organizacije zveze borcev Rudi Rappl Savo.

Ob tej priložnosti je generalni konzul ZSSR položil vence na grobnico sovjetskih vojakov, ki so med drugo svetovno vojno padli v Prekmurju, na soboškem pokopališču ter se poklonil spominu na junaški boj naših partizanov.

M. Jerše

Kako boljše zbiranje surovin?

V drugih državah je menda tako, da se z zbiranjem že rabljenih surovin ukvarjajo za to specializirane organizacije, pri nas pa žal take akcije še vedno organiziramo s pomočjo Rdečega križa ali šol, manj pa s pomočjo krajevnih skupnosti. To so med drugim ugotovili tudi na posvetovanju predsednikov in sekretarjev občinskih odborov RK Pomurja, ki sta se ga udeležila tudi novi predsednik RK Jugoslavije Maks Klanjšek in sekretar republiškega odbora RK Ivica Žnidaršič. V lanskem letu so nekateri občinski odbori RK v naši regiji skupno z Radensko organizirali zbiranje steklenic, teh je bilo zbranih 350 tisoč, kar sicer ni veliko, ob dejstvu da Radenska menda dnevno porabi milijon in pol steklenic, vendar pa dokazuje, da je steklenic na terenu še veliko, zlasti tistih, v katerih so bile alkoholne in brezalkoholne pijače drugih delovnih organizacij.

Pomurci so prav zaradi tega predlagali, da bi bila akcija zbiranja steklenic vseslovenska in da bi v njej sodelovale vse prizadete delovne organizacije, ki so prodajalke alkoholnih in brezalkoholnih pijač, obenem pa tudi največji potrošniki steklenic. Pa ne gre samo za zbiranje steklenic, marveč za vse odpadne surovine, ki jih potrebuje naša industrija, to pa bi bil tudi velik prispevek k čistoči okolja, v katerem živimo, vemo pa, da je ta čistoča že dokaj okrnjena. Kako torej zastaviti akcijo? Kazalo bi, da se vanjo vključijo krajevne skupnosti, te naj bi postale nosilke, v njih bi morali urediti prostore za zbiranje surovin, ki bi jih odvažala industrija. Gre torej za stalno akcijo, ne za enodnevne in nekajdnevne, zato pa je seveda potrebno dvigniti tudi zavest slehernega občana, še posebej pa šolske mladine. Dvojna korist se obeta, za prodano surovino bi krajevne skupnosti ali šole dobile določena sredstva, okolje pa bi bilo čistejše. Potrebno bi se bilo dogovoriti tudi o zbiranju vse steklenine in ne samo steklenic, tu pa nastaja težava, saj v Sloveniji menda nihče ne odkupuje steklenine, te pa je, kot vemo, dokaj veliko. Pobuda Pomurskih občinskih odborov RK je po mnenju predstavnikov republiškega odbora koristna in o njej bodo razpravljali na marčni seji z vsemi predsedniki občinskih odborov RK Slovenije. Upati je torej, da se bomo za zbiranje odpadnih surovin v Sloveniji bolje organizirali, še zlasti sedaj, ko delovni ljudje povsod vlagajo napore za gospodarsko stabilizacijo.

Jani D.

Lovska družina Petišovci ponovno razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo lovsko-ribiškega doma

v Lendavskih goricah, stoječega na parceli št. 6.226 s pravico uporabe na parcelah št. 6.226, 6.227 in 6.230, v skupni izmeri 20 arov 79 kvadratnih metrov. Izklicna cena znaša milijon 400 tisoč dinarjev.

Dražba bo dne 13. marca 1981 s pričetkom ob 13. uri na kraju samem, pri lovsko-ribiškem domu v Lendavskih goricah. Petodstotna varščina je obvezna in se plača dan pred dražbo pri blagajniku družine. Kupec plača vse stroške v zvezi s prenosom in prometni davek.

Ogled je možen vsak dan od 9. do 14. ure do dneva dražbe. Predmet dražbe ni nadstrešnica, prizidana klet in tlak iz betonskih plošč. Po dogovoru lahko te predmete kupec kupi po ocenjeni vrednosti in sicer: nadstrešnico za znesek 194.157 din, prizidano klet za znesek 253.800, tlak iz betonskih plošč pa znesek 18.950 dinarjev.

GORNJA RADGONA

(Ne)znan rezervni sklad

Gre za sklad skupnih rezerv gospodarstva občine, ki je bil sicer z odlokom občinske skupščine ustanovljen že leta 1971 in po novem republiškem zakonu o skladih skupnih rezerv na novo konstituiran leta 1979. V bistvu je prevzel sredstva, pravice in obveznosti prejšnjega sklada.

Če samo pogledamo poročilo iz lanskega leta, je zlasti boljše gospodarjenje vplivalo na mnogo višja združena sredstva temeljnih organizacij združenega dela, kot so bila leto poprej. Sklad je namreč sestavljen iz delegatov vseh delovnih kolektivov, ki vanj združujejo sredstva. K porastu skupnega prihodka sklada — kar za 64 odstotkov — je delno vplivala tudi višja stopnja združevanja in dejstvo, da so temeljne organizacije združenega dela povpraševale predvsem po premostitvenih in veliko manj po dolgoročnih sanacijskih kreditih, kar je povečalo obresti sklada, ki so sicer edini vir prihodkov, z nekaj nad 444 tisoč dinarjev na 690 tisoč dinarjev. S povečanjem prihodkov so se zmanjšali odhodki, in sicer za 3 odstotke, zajemajo pa plačilo obresti za najete kredite, nadomestila za storitve službe družbenega knjigovodstva in sredstva za redno dejavnost. Tako znaša razlika nekaj nad 545 tisočakov, ki bodo v tem letu izplačani organizacijam združenega dela, seveda ustrezno višini združenih sredstev. To prav gotovo ni zanemarljiv znesek in vseh 29 delovnih organizacij in skupnosti v občini Gornja Radogna — med njimi tudi Avtoradgona, Gorenje-Elrad, Kmetijski kombinat in še vrsta drugih večjih in manjših — ki so zajete v omenjeni sklad, bodo potemtakem razpolagale s solidno rezervo finančnih oziroma materialnih sredstev v primeru, da se bistveno poslabša njihova likvidnost, oziroma da se znajdejo na seznamu zgubarjev.

Branko Žunec

KS OREŠJE

Veliki načrti

13 milijonov dinarjev naložb v ureditev komunalnih in drugih problemov krajevne skupnosti Orešje v lendavski občini kaže na dokaj pestimistično planiranje, ki pa je po mnenju krajevne skupnosti vendarle realno. V krajevno skupnost spadajo vasi Dolina, Pince, Pince—Marof in Benica, s številom prebivalstva pa sodi med večje v lendavski občini. V tem srednjeročnem obdobju nameravajo urediti vaške domove v Dolini, Pincah in Benici, ulično razsvetljavo v vseh naseljih, asfaltirali bi ceste v Pincah in Pince—Marofu, uredili kanalizacijo v vseh vaseh, pa še odlagališče smeti nameravajo urediti. S krajevnim samoprispevkom bodo sami zbrali nekaj nad 6 milijonov dinarjev. Najpomembnejša naloga pa bo seveda ureditev vodovoda v vseh naseljih, zanj bodo porabili tudi največ sredstev. Na področju krajevne skupnosti se v tem srednjeročnem obdobju načrtuje največ združevanja kmetijskih zemljišč v občini, kar bo dalo temu območju pečat najbolj urejenega kmetijskega kompleksa v občini.

Jani D.

USPOSABLJANJE KOMUNISTOV V SOBOŠKI OBČINI

Politična šola na terenu?

Kaj je z odgovornostjo osnovnih organizacij zveze komunistov in slehernega komunista za dosledno uresničevanje idejnopolitičnega dela v lastnem okolju? Zakaj usposabljanje članstva v marsikateri osnovni organizaciji še vedno močno zaostaja za potrebami? Takšna in podobna vprašanja si zadnje čase postavljajo člani občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti, ko govorijo o idejnopolitičnem usposabljanju svojega članstva v osnovnih organizacijah ZK, ki je vendarle doživelo v preteklem obdobju določen razmah, bodisi, da gre za kvaliteto ali kvantiteto raznih oblik marksističnega izobraževanja in idejnopolitičnega usposabljanja. Predvsem zato, da bi člani zveze komunistov lahko delovali kot najbolj odgovorna subjektivna politična sila v našem samoupravnem in demokratičnem političnem sistemu. Le strokovno usposobljena in idejnopolitično trdna se zveza komunistov in njeni člani lahko v vsakem trenutku uspešno spopadajo z najrazličnejšimi težavami pri uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov.

Soboški komunisti namreč opozarjajo, da poteka usposabljanje članov zveze komunistov še vedno razmeroma počasi. To velja zlasti za izobraževanje novosprejetih članov in za idejnopolitično usposabljanje v osnovnih organizacijah zveze komunistov. Očitno je okrog 40 udeležencev, ki so v minulih dveh letih obiskovali seminarje za novosprejete člane zveze komunistov, premajhno število. Tudi idejnopolitično usposabljanje članov zveze komunistov v osnovnih organizacijah, kjer morajo vsako leto izvesti štiri obvezne teme in dve temi po lastnem izboru, še ni dovolj zaživelo. Ravno premajhno poznavanje marksizma in družbenoekonomskih zakonitosti je v marsikaterem okolju močna ovira za uveljavljanje samoupravljanja. Vemo pa, da je celo v ustavi zapisano, da je zveza komunistov soodgovorna za razvoj samoupravljanja.

Resnici na ljubo, zdi se, da tudi vodilni in vodstveni delavci — člani zveze komunistov ne posvečajo dovolj pozornosti idejnopolitičnemu usposabljanju, kar dokazujejo med drugim redke prijave za udeležbo na seminarjih o samoupravljanju v združenem delu. In najbolj svež primer, da se je za občinsko politično šolo, kjer gre za sistematično 120-urno izobraževanje komunistov, doslej prijavilo le borih sedem kandidatov, zato ne morejo začeti s to obliko idejnopolitičnega usposabljanja komunistov, ker jih mora biti prijavljenih vsaj 30. Morda pa bo pobuda, ki smo jo slišali na zadnji seji občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti, da bi predavanja v okviru politične šole prenesli na teren, našla plodna tla? Za to se zavzemajo v Kuzmi, Rogašovcih, na Cankovi in Gradu, kjer bi naj skupno pripravili omenjeno politično šolo. Z združitvijo predavanj naj bi prihranili tudi določena finančna sredstva, kar je v obdobju stabilizacijskih prizadevanj vsekakor dobrodošla spodbuda.

M. Jerše

NAJPOMEMBNEJŠI SO TOČNI PODATKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

jih delili že ob novoletnih praznikih, vendar za zdaj ni večjega odziva. Prepričani pa so, da bo popis prebivalstva v murskosoboški občini, kar zadeva tehnično plat, potekal na ustreznem strokovnem nivoju.

Kot kaže, bodo imeli manj težav v lendavski občini, kjer so že ustanovili sto popisnih okolišev s 7037 gospodinjstvi, pri čemer pride na okoliš približno 70 hišnih številk. Zagotovili so 110 popisovalcev in 13 občinskih inštruktorjev. Člani občinske popisne komisije nenehno bdijo nad uresničevanjem zastavljenih ciljev, iz kartoteke izpisujejo število delavcev na začasnem delu v tujini, da bi imel sleherni popisovalec pri sebi tudi posebni obrazec za zdomce. Hkrati so se povezali z organi skupščine občine, da bi čimprej izdelali dvojezične obrazce, ki jih bodo pojasnjevali posamezni popisovalci. Dogovorili so se že tudi o vseh organizacijskih zadevah v zvezi s popisom prebivalstva, pripravljajo pa se na tridnevne seminarje. Pred popisom pa nameravajo opraviti še poskusno anketo, pri čemer bodo angažirali blizu 80 odstotkov ljudi, ki so sodelovali že v podobnih akcijah in so si na ta način nabrali dovolj potrebnih izkušenj.

Iz ljutomerske občine smo zvedeli, da so pri njih že določili 97 popisnih okolišev v 12 krajevnih skupnostih, vključili pa so 76 popisovalcev, čeprav so jih evidentirali še večje število. Poleg tega imajo deset inštruktorjev, ki bodo v nekaterih krajevnih skupnostih pomagali pri informiranju o namenu in pomenu letošnjega popisa. Podobno kot drugje, tudi v ljutomerski občini ugotavljajo, da niso dobili doslej še nobene pomožne popisnice od delavcev na začasnem delu v tujini. Zato bodo morali zaprositi za podatke skupnosti za zaposlovanje. Težko pa bo, kar so poudarili tudi na nedavnem sestanku s predstavnikom republiškega zavoda za statistiko, določiti, kaj dejansko sodi med počitniške hišice. Še posebej zato, ker v ljutomerski občini večje število teh hišic uporabljajo zgolj za shranjevanje orodja in vinogradniških pridelkov, niso pa v pretežni meri namenjene oddihu in rekreaciji.

Precej zavzeto in odgovorno pa so se popisa prebivalstva lotili v radgonski občini, kjer se je občinska popisna komisija sestala že petkrat. K delu so pritegnili 200 popisovalcev, 20 inštruktorjev, ki jih na območju 144 popisnih okolišev in 99 naselij radgonske občine, ki zajema 5596 hišnih številk v desetih krajevnih skupnostih, čaka zares obilica dela.

Po zadnjih podatkih je iz radgonske občine na začasnem delu v tujini, 712 delavcev, vendar od njih vse doslej niso dobili nobenih pomožnih popisnic, kar bi lahko v znatni meri olajšalo delo občinski popisni komisiji. Določeni problemi pa se pojavljajo tudi v zvezi z iskanjem naslovov lasnikov posameznih počitniških hišic, zidanic in podobnega. V kratkem bodo organizirali še inštruktaže, sestanke s popisovalci, pred samim začetkom popisovanja, ki se prične 1. aprila, pa bodo opravili praktični preizkus usposobljenosti popisovalcev. Dober pristop k široko zasnovani aktivnosti v pripravah na bližnji popis prebivalstva brez dvoma zagotavlja, da bodo tudi v tej občini, kot tudi v ostalem predelu Pomurja, uspešno izvedli načrtovane naloge. Kajti, točnost podatkov je pri tem bistvenega pomena!

M. Jerše

KRIŽEMKRAŽEM po naših šolah

UREJA JOŽE GRAJ

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Te dni smo se spominjali obletnice smrti našega največjega pesnika, demokrata, človekoljuba — dr. Franceta Prešerna.

Njegove pesmi izpovedujejo, kako je ljubil svojo domovino, svoj narod. Želel si je, da ne bi bilo sovraštva, goljufije, zasužnjevanja, pohlepnosti po denarju, marveč, da bi se vsi ljudje ljubili med seboj in da bi bili vsi enakopravni. Zaradi teh idej so ga vsi bogataši zasovražili. Seveda zato, ker so se bali, da bi se te revolucionarne misli razširile med ljudstvom in bi prišlo do upora proti Metternichovemu režimu in fevdalnemu redu. Velik del pesmi je namenil svoji neizmerni ljubezni do Primičeve Julije... V življenju mu je sreča obrnila hrbet. Namreč, Julija je zavrnila njegovo ljubezen. Z Ano Jelovškovo je imel tri nezakonske otroke, ki jih Ana ni imela rada in jih ni priznala za svoje. Kmalu po rojstvu sta umrla dva. Tragično je umrl tudi njegov najboljši prijatelj, vzornik, Matija Čop. Le nekaj let kasneje še njegov drugi prijatelj Andrej Smole. To ga je povsem strlo in 8. 2. 1849 ga je smrt rešila dolgih in težkih muk ter je za vedno zaprl oči... S kratko proslavo smo se mu oddolžili za njegov trud, ki je košček naše svobode, naše sreče.

Dr. France Prešeren bo za vedno ostal v našem srcu, kot neomajen borec za svobodo vseh narodov in narodnosti, za srečo, ki se imenuje „Svoboda-Ljubezen!"

ALBERT SZEKERES
OŠ DOBROVNIK

IZBRANI RISBI: »Pust prihaja« — Narisali sta Cvetka Flinčec, 8. raz. OŠ Razkrižje (1. risba) in Cilka Pal, 6. b raz. OŠ Beltinci.

ZLOMIL SE JE LED

V deželo je priromala zima. Sneg je pokril zemljo. Otroci so poiskali smuči in sanke. Nekateri tudi drsalke. Na lačne ptičke niso pozabili.

Nekega nedeljskega popoldneva sva se s prijateljico Brigito odpravili sankat na led. Tam se je že zbralo več otrok. Pričeli smo se sankati. Šlo je kakor veter. Domenili smo se, da se gremo sankat na potok, kjer je več ledu. Odpravili smo se. Tam smo bili precej časa. Vsi, razen naju z Brigito, so odšli domov. Brigita je zavpila: »Pridi sem! Tukaj gre bolj!« Pridrsala sem se do Brigite. Padla sem na zadnjico. »Au! Pomagaj mi na noge,« sem jo prosila. Z roko me je potegnila na noge. Tedaj je led počil. Brigita se je do vratu potopila v vodo. »Na pomoč!« je zavpila in mahala z rokami. Poskusila sem jo potegniti iz vode. »Čuf!« sem še jaz padla vanjo. Obe sva klicali koga, da bi naju potegnil iz vode. Mimo je prišla Blanka. Slišala je klice in prišla na led. Potegnila naju je iz vóde. Nenadoma se je slišalo od doma: »Gabrijela!« Vsa sem se tresla. Malo od mraza, malo pa od strahu. »Kako naj grem domov?« sem premišljevala. Voda je kar v curkih tekla z mene. Nič ni pomagalo, morala sem domov. Prišla sem do skednja. Tam je zalajal pes. Šla sem dalje in prišla do vežnih vrat. Tu sem se ustavila. Skrbelo me je, kdo je v kuhinji. Odprla sem vrata in stopila v kuhinjo. Pri mizi sta sedeli mama in sestra. Ojunačila sem se in stopila dalje. »Kje pa si bila?« me je vprašala sestra. Mama je vzkliknila: »Ja kakšna pa si?« »Padla sem v vodo,« sem izjecljala. »Za kazen se ne boš šla drsat en teden!« me je kaznovala mama. Bila sem vesela, da nisem dobila hujše kazni.

Teden je minil in sedaj se zopet lahko sankam. A ne več v potoku, ampak na travnikih, kjer je led. Tudi tam samo tedaj, kadar je led debel.

Gabrijela Vučak
OŠ Cankova

Približuje se pomlad

Kmalu bo prišla pomlad. Takrat bo vse zeleno. Cveteli bodo zvončki, vijolice, trobentice . . . Spomladi nas bo narava razvedrila. V šoli bo dosti lepše; šli bomo v gozd in delali drva. Zdaj še ni pomlad in v šolo dosti težje gremo. Nalogepišemo na toplem. Tudi tovarišice se grejejo in čakajo na pomlad. Zelo se veselim pomladi.

Liljana Copot, 3. a
OŠ Apače

ZIMSKE POČITNICE

Vsi učenci smo že težko čakali dan, ko bo učiteljica razdelila izkaze in ko bomo zapustili šolske klopi. Končno je le prišel. Učiteljica je rekla, da bodo počitnice teden dni daljše. Tega smo se vsi zelo razveselili. Nato smo hitro odšli vsak na svoj dom.

Ko sem prišla domov, so me starši vprašali, kakšen izkaz sem prinesla. Pokazala sem ga. Mama je najprej pokimala z glavo, potem pa je rekla, da je še kar v redu, lahko bi pa bilo boljše. Jaz sem se medtem že oblačila, da bi bila čimprej na griču, kjer sta me že čakala brat in sestra. Veselo smo se sankali in smučali eno uro. Potem sta prišla še bratranec in sestrična. Sklenili smo, da se bomo igrali igre na snegu. Hitro je minila še druga ura. Odšli smo domov. Drugi dan smo se spet srečali na istem griču. Ta dan smo naredili manjšo skakalnico. Vsak dan smo si izmislili kaj novega in počitnice so hitro minile.

Zopet smo morali napolniti šolske torbe s šolskimi potrebščinami in se napotiti proti šoli.

Martina Novak, 7. b
OŠ Videm ob Ščavnici

Smejmo se

Naši fantje včasih poskrbijo, da se nasmejemo.

Zadnjič nam je tovarišica govorila o knjigah. Hotela je doseči, da bi si nekatere naročili. Še preden je končala stavek, že je Zvonko bleknil: „Eh, kaj bomo s temi knjigami, saj jih imamo že v torbi dovolj!" Vsi smo se smejali. Jožek je nekaj vihal nos, nato pa dodal: „Saj res, kaj bomo z njimi, saj še za kurjavo niso!"

Ura je bila potem skoraj v celoti ponesrečena, saj smo se na ta račun skoraj ves čas smejali.

TATJANA ŠKROBAR, 6. r.

Pri fiziki tovarišica sprašuje učenca pred tablo, ostali pa se zabavamo. Nato opazi, da Rina ne sledi, pa jo pokliče:

„Rina, nadaljuj!"

Rina se zmede in blekne: „Gorila!"

„Kaj, sem dobro slišala?" se razjezi tovarišica.

Rina obupano pove: „Opro...stite, tova...rišica, učila sem se o vrstah opic za uro biologije!"

„Jaz pa ti bom sedaj eno gorilo napisala v redovalnico!" se zadere tovarišica in ji v redovalnico zapiše enko.

SUZANA SEP, 8. r.

— UTRINEK —

Stoletnica godbe, ki je ni

Zgodovinski podatki pravijo, da je 1881. leta profesor meščanske šole v Lendavi Janez Murkovics pri gasilskem društvu ustanovil godbo na pihala, ki je bila znana tudi izven Lendave, baje je nastopala tudi v Varaždinu in drugih krajih. Letos mineva torej 100 let, žal pa godba na pihala v Lendavi že nekaj let ne deluje. Prikrajšani smo torej za pomembno obletnico, pa tudi sicer, saj ob vsakih večjih in pomembnejših prošlavah moramo v Lendavo priklicati godbenike iz drugih krajev.

Kako bi vendarle obudili godbo na pihala, da bi vsaj v 101. letu ustanovitve ponovno zadoneli njeni zvoki? Pred dobrima dvema letoma je občinski svet Zveze sindikatov ustanovil iniciativni odbor za ponovno ustanovitev godbe, ta pa je pripravil samoupravni sporazum, ki naj bi ga podpisale organizacije združenega dela. Tu pa se je prvič zataknilo, saj so na samoupravni sporazum odgovorile le INA-Nafta in osnovna šola iz Bistrice. Drugi problem je nastal glede nabave instrumentov, za katere so bila potrebna devizna sredstva, teh pa v občini ni bilo. V lanskem letu ko je bil ukinjen tudi uvoz, pa smo torej ostali popolnoma na cedilu. No, vsa aktivnost vendarle ni prenehala, iniciativni odbor je ponovno aktiviral že pripravljeni samoupravni sporazum, o katerem naj bi se opredelile organizacije združenega dela in druge organizacije do konca marca, če pa bi samoupravni sporazum potrdili, bi nabavo instrumentov skušali zagotoviti s pomočjo občinske oziroma republiške kulturne skupnosti.

Jani D.

Knjige v Gaberju

Že v prvi polovici letošnjega leta bodo občani krajevne skupnosti Gaberje dobili sodobno dvojezično knjižnico. Prostore nekdanje trgovine bodo namreč preuredili za ljubitelje branja, kar bo za to narodnostno mešano območje pomemben dosežek. Ljubitelji knjig so doslej lahko do knjige prišli le v lendavski knjižnici, z novo knjižnico pa bo knjiga približana občanom, ne le Gaberja, ampak tudi za prebivalce Kota in Kapce pa še obeh Lakošev. Samoupravna interesna skupnost madžarske narodnosti občine Lendava je za preureditev prostorov namenila 140 tisoč dinarjev, preostala sredstva pa bo zagotovila krajevna skupnost, pričakujejo pa tudi materijalno in strokovno pomoč matične knjižnice v Lendavi.

Jani D.

Razstava grafik v „delovnem paviljonu"

Minuli petek so v slovenskem središču odprli razstavni prostor delovne organizacije Gorenje—Varstroj. Na Titovi 81 se kot prvi predstavlja z razstavo grafik akademski slikar Štefan Galič iz Lendave. Da je prav Lendavčan tisti, ki razstavlja v razstavnih prostorih delovne organizacije, ni naključje. Prvič zato, ker je lendavska tradicija velika, drugič pa, ker ima prav Gorenje—Varstroj poseben posluh za likovno dejavnost in pomoč pri organizaciji, tudi likovnih kolonij. Odpiranje združenega dela eni najbolj razširjenih kulturnih dejavnosti likovni pa je nadvse pohvalno.

bb

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE

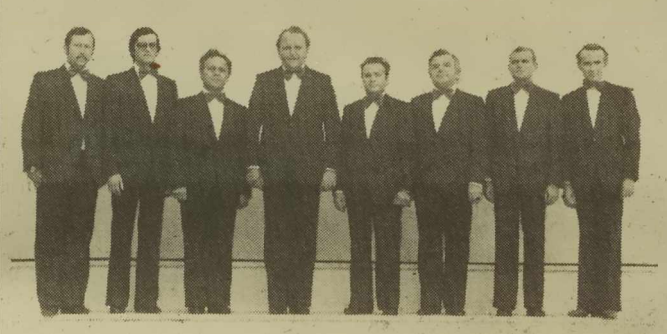

PREKMURSKI OKTET

V soboški občini je med prejemniki nagrad ob slovenskem kulturnem prazniku Prekmurski oktet, ki ga (od leve proti desni) sestavljajo: Ervin Žnidarič, Jože Močan, Jože Puklavec, Aleksander Vlaj, Alfred Šebjanič, Franček Kozelj, Milan Banič in Franc Zver. Znani oktet pod vodstvom Aleksandra Vlaja si že šesto leto, odkar nastopa, prizadeva ohranjati prekmursko ljudsko pesem, za katero pišejo priredbe nekateri člani sami. Tako jim je uspelo ohraniti več kot trideset prekmurskih narodnih, štiri najbolj znane med njimi pa tudi predstaviti na mali plošči. Ta je izšla kot priloga monografije mesta in občine Murska Sobota že ob občinskem prazniku v oktobru, kot samostojna plošča z ličnim ovitkom in z naslovnico prekmurskega akademskega slikarja Karla Jakoba pa pred iztekom starega leta. Poleg tega so se pevci predstavili tudi na malem ekranu ter simpozijih in vedno znova so deležni aplavzov za nastope na domačih in tujih odrih. Tako pred nedavnim ob priliki odprtja razstave v novi galeriji, na promociji svoje plošče v isti dvorani ter ob različnih drugih prilikah. Domači — ljudski pesmi, ki jo ohranjajo, poslušalci povsod radi prisluhnejo.

bb

Z borovega gostüvanja v Bodoncih

V čas predpustnih norčij, ki ga na ptujskem polju označujejo kurenti, v Cerkljah pa lauferji, sodi tudi borovo gostüvanje, ki je naša — pomurska značilnost. Pogoj zanj je, da se poročni obred in veselica po njem, odvija v tisti vasi, kjer se ob pustu nihče ne poroči.

Borovo gostüvanje, na katerem si rečeta „da" Borovnjak in Škūfka je zanimiv običaj, ki pa vse bolj prerašča v skomercializirano veseljačenje, na katerem še najbolj prevladujejo maligani, čeprav vlečenje bora pritegne tudi druge ljubitelje folklore.

V Bodoncih jih je bilo minulo nedeljo kar veliko in tudi sveže napadli snega jih ni mogel zaustaviti, da se ne bi povzpeli na klanec in zavili v gozd ob levi strani ceste v smeri Gradu na Goričkem. Pričelo se je vse skupaj pravzaprav zelo zgodaj, ko so se sodelujoči na tradicionalnem gostüvanju zbrali pred gasilskim domom. Potem je živopisani sprevod zavil proti gozdu in tam se je odvijal pravi semenj. Ta je bil živ, tako kot povsod tam, kjer sta v ospredju ponudba in povpraševanje. Malo ekonomski termin sicer za priljubljeni običaj, ki pa zares postaja preveč tržnica na kateri bi radi organizatorji kar najbolj iztržili. Ponudba je pestra — bolj ali manj duhovite in živopisane maske, povpraševanje pa tudi — množica obiskovalcev, ki se želi kar najbolje zabavati večina sicer le gledati, kar pa ji okajena manjšina onemogoča. Veliko je prav zaradi tega objestnosti, če ne že nasilnosti in grobosti. Poročni obred, katerega najoriginalnejši del je vsekakor modra pridiga mladoporočencem, se pričenja šele takrat, ko menijo organizatorji, da se je nabralo kar nekaj cvenka. Nekako preko poldneva je bilo to v Bodoncih, ko je prizorišče v gozdu postalo skorajda pretesno za vse, ki so si hoteli ogledati stvar od blizu. Bilo je kaj videti in to ne le v samem gozdu, kjer je bil izdahnjen odločilni „da," tudi kasneje — na veselici!

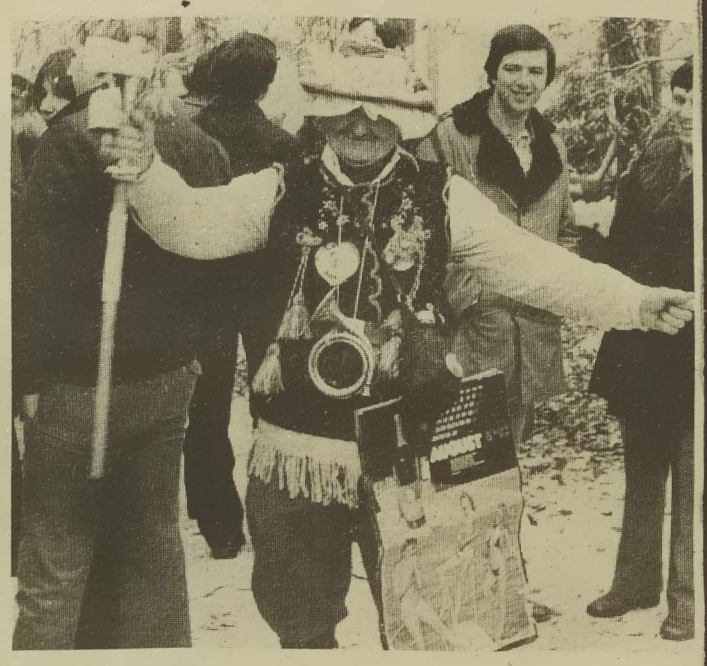

ZNANILEC BOROVEGA GOSTÜVANJA — Možakar na sliki je svojevrstni pozvačin, ki pa je bil ušesu bolj ljub kot očesu. Medtem, ko so njegovi zvončki prijetno cingljali, je plakat ob levem boku opozarjal na izrojenost tradicije.

BODONSKE VILE — Na borovem gostüvanju je bilo opaznih šest v rumeno odetih vil (Edita Jošar, Marija Lang, Bernarda Merklin, Cvetka Domjan, Marta Bokan in Cvetka Mauer), ki so ob spremljavi harmonikarja Pište tudi kakšno zapele. Škoda, da v njihovem izboru ni bilo veliko prekmurskih narodnih.

Brigita Bavčar
Foto: Albert Abraham

Radenska

Zdravilišče „Radenska" n. sol. o., Radenci, objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja TOZD Tovarna polnilne opreme prosta dela in naloge

1. zahtevna toplovodnovzdrževalna dela

Pogoj: KV toplovodar — monter ogrevalnih naprav, 3 leta delovnih izkušenj

2. manj zahtevna toplovodnovzdrževalna dela

Pogoj: KV toplovodar — monter ogrevalnih naprav, 1 leto delovnih izkušenj

3. pomožna toplovodnovzdrževalna dela

Pogoj: priučen delavec, 1 leto delovnih izkušenj

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče „Radenska" Radenci, kadrovsko-socialna služba.

V 30 dneh po poteku objavnega roka bodo kandidati obveščeni o izidu izbire.

Kulturni koledar

PETEK, 27. FEBRUARJA

MURSKA SOBOTA — V novi galeriji kulturnega centra bo ob 19 h večer poezije, na katerem bodo predstavljene pesmi Milana Vincetiča in Franca Lainščeka — Ferija ter proza Vlada Žabota. Dela bodo interpretirali: igralka Jana Habjan in študenta Akademije za gledališče, radio, film in televizijo: Igor Somobor ter Bojan Umek.

Mlada pomurska pesnika Franc Lainšček Feri in Milan Vincetič sta ob tej priliki izbrala pesmi iz še neobjavljene zbirke Kot slutnja radovedno, ki jo bosta skupaj izdala skupaj, predvidoma pa naj bi pri Pomurski založbi izšla letos. Vlado Žabot pa se bo predstavil s prozo Triptih in odlomkom romana Noč neke moči.

O igralcih le toliko, da so to predvsem mladi, obetovni igralci, ki so se na slovenskih odrih že predstavili, predvsem pa so bili zapaženi v nekaterih vlogah na velikem in malem ekranu. O avtorjih samih in njihovem delu pa bo na prireditvi govoril Franci Just.

CANKOVA — V klubu mladih bo ob 16. uri otvoritev razstave akademskega slikarja Nandeta Vidmarja. Njegove prve risbe in skice s tematiko NOB prikazujejo izgnance z Gorenjske in prve partizane — hostarje na Krimu. Sledijo risbe iz življenja v taboriščih Gonars in Renicci, v letih 1943-45 so nastale risbe pokrajine, kakršno je umetnik videl med velikimi partizanskimi pohodi, po osvoboditvi pa je Nande Vidmar ustvaril risbe pod naslovom Obnova — izgradnja nove domovine.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji so na ogled novejše smeri likovnih prizadevanj na Gorenjskem. Razstava je odprta v okviru izmenjave med gorenjskim muzejem v Kranju in soboško galerijo pri kulturnem centru.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je le še do 6. marca odprta razstava portretov akademskega slikarja Božidarja Jakca. Umetnine našega mojstra portretov je vsekakor vredno videti.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin razstavlja akademski slikar Aladin Lanc iz Kamnika, na ogled pa je izbor njegovih akvarelov.

Knjige

USPEŠNICE tega tedna v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: roman Dorothy Gies Mc Guigan: METTERNICH IN VOJVODINA, mladinska knjiga Alenke Glazer ŽIGA, ŽAGA in s številnimi fotografijami ilustrirana knjiga TITOVA POSLEDNJA BITKA, ki jo je izdala Cankarjeva založba.

Ženske na vodilnih položajih so bolj pogosto žrtve stresa, nočnih mor in depresij, sta ugotovila strokovnjaka s Strandfordove univerze v Kaliforniji. Mnogo več težav kot moški kolegi imajo zaradi pijančevanja, glavobola in bolečin v želodcu. Ambiciozne ženske so običajno do sebe zelo trde in skušajo sebi in svoji okolici dokazati svoje sposobnosti.

Tudi brki lahko povzročijo nevščenosti, zatrjuje policaj Edvard Morfi iz Toronta. Zaradi predolgih brk ga je šef za štiri dni razrešil dolžnosti in nato prestavil na drugo delovno mesto.

ZANIMIV DROBIŽ

Pustimo ob strani takšne in drugačne probleme. Iz Damaska smo dobili vest, da bo OZN v New Yorku, Ženevi in na Dunaju v kratkem izdala znamke, posvečene boju palestinskega ljudstva. Kot so povedali, bo na njih napis: »Boj za neodtujljive pravice palestinskega ljudstva«.

Britanci zatrjujejo, da popijejo iz leta v leto manj vina. Takšne podatke so dali za statistiko. Jim lahko verjamemo? Očitno ne. Trend še vedno raste, vendar statistiki nad njim več nimajo pregleda.

MISEL

Če si bogat, kosiš, kadar si želiš, če pa si reven, ješ, kadar moreš.

Diogen

za razvedrilo

GRENKA OPAZKA

— Na sodišču so te zagotovo opozorili, da moraš govoriti resnico in samo resnico.

— Govoril sem samo resnico.

— Zakaj pa potem nisi povedal nič o tistih prekupčevanjih in drugih lumparijah okrog gradbenih zemljišč?

— O tem pa me niso vprašali.

NA POLICIJSKI POSTAJI

— Tovariš, povejte, kaj ste delali včeraj med šesto in enajsto uro.

— Nič.

— Podatki se ujemajo. Žena je v jezi dala enako izjavo, sosed pa je zatrdil, da je še nekaj pred enajsto slišal vaše običajno hkranje. Od kod pa potem perje ukradenih kokoši v vašem smetnjaku?

— Ja, tovariš, to pa ni bilo med šesto in enajsto . . .

MATI IN HČI

— Marjanca, odkrito mi povej, bo s tistim fantom, ki je večkrat prespal pri nas, kaj resnega?

— Bo. Še letos boš postala babica. Samo — on ni fant. Bil bi, če se ne bi poročil že pri osemnajstih . . .

ZGLEDUJMO SE PO PESNIKIH

— Pesnik ste. Kaj delate takrat, ko je hladilnik prazen, ko je prazna denarnica?

— Pišem tekste za šansone s shujševalno vsebino.

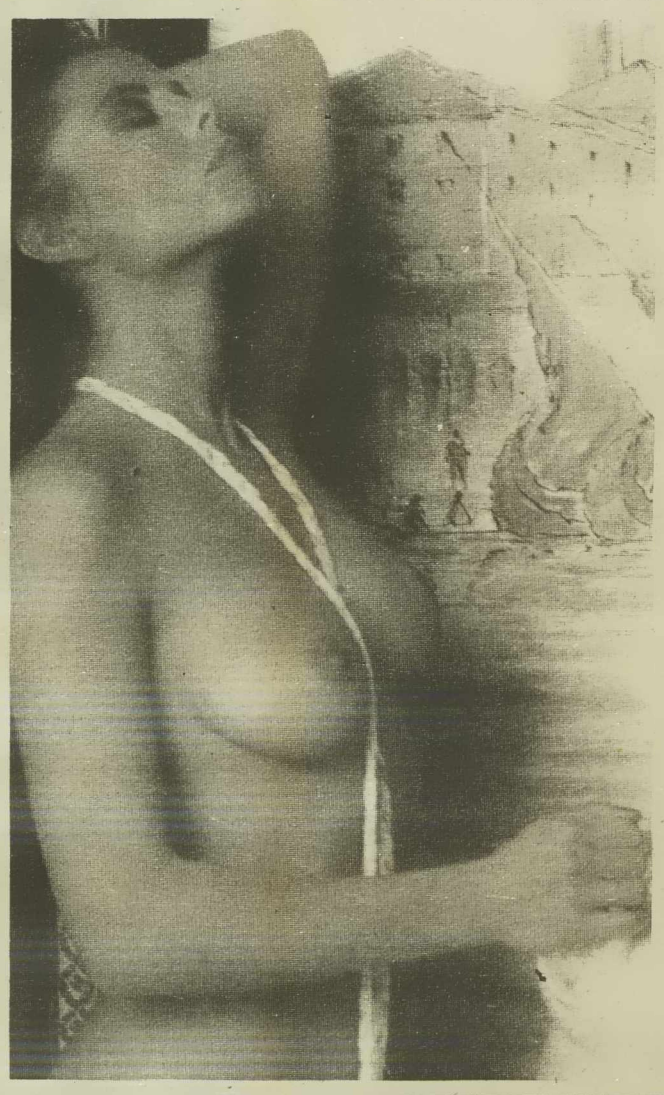

TITOV SKLAD TUDI NA ŠVEDSKEM

V Helsingborgu na Švedskem je bila pred kratkim ustanovna skupščina Titovega sklada. To pobudo je soglasno podprlo vseh 40 združenj naših delavcev na jugu te dežele. Čeprav so sklad šele ustanovili, se je vanj včlanilo že okrog tisoč naših delavcev. Zbrali so okrog 30.000 švedskih kron. V znak spoštovanja tovariša Tita in Jugoslavije so se v Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev vključili tudi Švedi in tuji delavci iz Grčije, Portugalske in drugih držav.

POGOZDOVANJE V BiH

Šipad iz Sarajeva je predvidel, da bodo letos v Bosni in Hercegovini pogozdili okoli 13.550 hektarov površin, torej za 23 odstotkov več kot lani. Ob uresničevanju tega zahtevnega načrta bodo morali zgraditi ali usposobiti precej kilometrov gozdnih cest.

OD VSEH STRANI

MANJ CVETJA VEČ SOLATE

Hepokova delovna organizacija Cvijeće, poročajo iz Mostarja, da je to zimo pridelala tudi večje količine zelene solate. Na 12.000 hektarih toplih gred, namenjenih za cvetje, so v začetku leta posejali precej solate. Prvi pridelek so že pospravili in ga po ugodnih cenah prodali na domačem in tujem trgu. Na vsakem hektaru pridelajo tri vagone solate, zato so že opravili drugo setev. Pridelek bodo pospravljali že v prihodnjem mesecu.

PROBLEMI S STARIM PAPIRJEM

Sladkogorska je ustavila proizvodnjo na dveh papirnih strojih. Za to so se odločili zaradi pomanjkanja papirnih odpadkov. Samo lani so dobili 12.000 ton papirnih odpadkov manj kot v letu 1979. V tovarni ugotavljajo, kaj jim primanjkuje, zanima pa nas, zakaj se ne potrudijo sami z različnimi akcijami. Zdaj papir izgoreva na odlagališčih smeti, stroji pa stojijo. Kaj če bi spodbudili šolsko mladino, ki bi lahko pri zbiranju takšnih surovin veliko pomagala?!

VEDNO VEČ ZA IZVOZ

Tovarna konfekcijskih izdelkov travniškega Borca je prodala v lanskem letu na tujem trgu 40 odstotkov svojih proizvodov. Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju bodo izvozu posvetili precej pozornosti.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

VOZILA V OBCESTNIH JARKIH

Prometne nesreče in požar v Radencih

Za pretekli teden in prve dni tega tedna je značilno, da se je občutno povečalo število prometnih nesreč. Prometne nezgode so v večini primerov posledica neprilagojene vožnje težjim voznim razmeram, ki so nastale zaradi novozapadlega snega.

Na regionalni cesti pri Veščici se je zgodila prometna nesreča, v kateri sta »nastopila« avtobus avstrijske registracije, ki ga je vozil Edvard Osvald, in osebni avto, za krmilom katerega je sedel Janez Bertalanič iz Ropoče. Avtobus je »sekal« levi ovinek v hipu, ko je vozilo prehiteval osebni avto. Posledica: Bertalanič je zapeljal v jarek, na vozilih pa je škode za 23 tisočakov. Telesnih poškodb ni.

Po lokalni cesti iz Bogojine proti Mlajtincem se je peljal s tovornim avtom Jože Senica iz Beltinec. V Ivancih je naletel na nasproti vozeči tovornjak, katerega je vozil Ivan Kohek iz Gornje Bistrice. Voznika sta sicer zavirala, vendar brezuspešno, saj sta silovito trčila, pri čemer je nastala škoda za 35 tisoč dinarjev.

Iz Gornje Radgone proti Segovcem se je peljal z osebnim avtom Janez Raih iz Gornje Radgone. Kaže, da je le preveč pritiskal na plin, sicer se ne bi zgodila nesreča: v blagem levem ovinku v Segovcih ni uspel obvladati vozila, zapeljal je s ceste in treščil v drevo. Voznik se ni poškodoval, pač pa sopotnik Rajko Kozlovič iz Gornje Radgone. Snov v alkoskopu, ki so ga miličniki ponudili v pihanje Rajhu je pokazala prisotnost alkohola. Materialna škoda na vozilu znaša 40 tisoč dinarjev.

20. februarja se je pripetila prometna nesreča na Ptujski cesti pri Gornji Radgoni. V tem kraju je Henrik Veberič s Stavešinskega vrha, ko se je peljal z osebnim avtom proti Spodnjim Ivanjcem, zapeljal na levo, in sicer v trenutku, ko se je nasproti pripeljal prav tako z osebnim avtom Alojz Kostrevc iz Slaptinec. V nezgodi se je lažje poškodovala Kostrevčeva sopotnica, gmotna škoda pa znaša 50 tisočakov.

Čeprav se je na mostu med Muro in Dokležovjem zgodila prometna nesreča že 26. novembra lani, je šele sedaj prišla na oddelek milice v Beltince prijava, ki razgrinja ozadje tega dejanja. Karel Lončar iz Murske Sobote, ki je naletel na trčenje osebnega avta in traktorja, se je namreč dalj časa zdravil v soboški bolnici, kar je dokaz, da nezgoda izpred treh mesecev le ni bila tako nedolžna, kot je sprva kazalo, saj so udeleženci le zamenjali kupone zavarovalne police.

Naslednja prometna nesreča, ki vam jo bomo opisali, se je pripetila v Radencih. Voznik osebnega avta Marjan Arnolt z Radenskega vrha se je peljal proti Ljutomeru. Zaradi neprimerne hitrosti po zasneženem cestišču, ki je bilo vrh tega še spolzko, ga je zaneslo na levo in je trčil v nasproti vozečim osebnim avtom, ki ga je vozil Karel Lipič iz Ljutomera. K sreči telesnih poškodb ni, pač pa le materialno prikrajšanje za 40 tisoč dinarjev.

Na Hotizi je zapeljala s ceste Zlatka Horvat iz Lendave. Nesreča je posledica neprilagojene vožnje osebnega avta razmeram na cesti. Voznica je obtičala v dva metra globokem jarku, v katerem je bilo okrog 70 centimetrov vode. Škode je za 30 tisočakov, Horvatovo, ki se je hudo poškodovala, so prepeljali v soboško bolnico.

V Veščici pri Razkrižju je Ivan Peteržinek iz Velenja zdrknil z osebnim avtom s ceste. Vozilo, v katerem so bili trije sopotniki, se je večkrat prevrnilo. Med prevračanjem sta izpadla voznik in sopotnik; Peteržinek se je poškodoval hudo, Milan Presiček pa lažje. Škoda znaša 50 tisoč dinarjev.

Voznik kolesa z motorjem Stanko Škrlec iz Ljutomera se je 23. februarja peljal po regionalni cesti Bratonci—Veržej. Pot ga je vodila skozi Dokležovje, kjer pa je doživel hudo prometno nesrečo. Treščil je namreč v rezervoar za gorivo na tovornjaku, s katerim je izsilil prednost Igor Telkeš iz Ižakovec. Ta se je pripeljal po neprednostni cesti iz Ižakovec in kot kaže ni upošteval prometnega znaka »križišče prednostno cesto«, sicer se ne bi kar zapeljal čez regionalno cesto, po kateri se je peljal Škrlec. Zvedeli smo, da je voznik kolesa z motorjem, ki so ga kmalu po nesreči prepeljali v bolnico, v kritičnem stanju.

Toliko o prometnih nesrečah! In drugi dogodki? Omenili bomo le nekatere — pomembnejše! Huda delovna nesreča se je zgodila v TOZD Marles v Ljutomeru, ko je Jože Srša, delavec v tej organizaciji, nepreviden izstopil skozi vrata v krojilnici v delovne prostore, koder je pripeljal z viličarjem Jernej Hedžet. Srša, ki se je zaletel v sredino delovnega stroja, se je hudo poškodoval.

Zahvaljujoč dežurnemu miličniku z oddelka milice v Radencih gre zahvala, da je bil požar v kuhinji restavracije Vikend dokaj hitro odkrit in so ga začeli gasiti. Kljub vsem naporom gasilcev — gorelo je v zgodnjih jutranjih urah 18. februarja — so ognjeni zublji povzročili kar za 300 tisoč dinarjev škode. Zagorelo je najprej v pečici za pripravljanje krompirčkov pommes frites, kajti le-te zvečer niso izključili, in se je vnelo olje. Požar se je razširil in zajel še drugo opremo, veliko škodo pa je povzročil tudi na stenah, ki so močno okajene.

Š. S.

POROKE

Herman SABO, elektroinstalater, Šalamenci 63 in Marjana OLAS, šivilja, Križevci 150; Refik ALICAIĆ, šofer, Vrhnika, Stara cesta 7 in Cvetka KERČMAR, natakarica, Domanjševci 30; Zdravko UROŠEVIĆ, prodajni referent, Maribor, Celjska 6 in Jelka PODLESEK, pravnica, Murska Sobota, Cvetkova 3; Jože HORVAT, elektromehanik, Murska Sobota, Gregorčičeva 12 in Mira SOLAR, vzgojiteljica, Murska Sobota, Šercerjevo naselje 16; Dušan NEČAK, profesor, Ljubljana, Ruharjeva 28 in Angela Albina LUK, profesorica, Ljubljana, Na jami 11; Josip BALAJC, klepar, Murska Sobota, Stara 22 in Katarina HOHEGER, konfekcijska šivilja, Murska Sobota, Kroška 47/c; Žarko SREŠ, medicinski tehnik, Bakovci 7/b in Erna HORVAT, medicinska sestra, Murska Sobota, Tišinska 7/a.

KRVODAJALCI

GORNJI SLAVEČI — Karel Krenos (6), Franc Hajdinjak (6), Franc Benko (8), Emilija Rac (3), Emil Bertalanič (3), Egon Fartek (8), Franc Šarkanj (10), Marjana Filip (6), Rudolf Bokan (5), Karel Huber (6), Gizela Kuzmič (5), Štefka Recek (1), Milena Kuzmič (1), Ludvik Kuzmič (10).

KUZMA (Rudolf Kar (4), Izidor Fartek (8), Ludvik Žohar (7), Vilma Fartek (5), Terezija Zrim (2), Ludvik Žohar (8), Karel Krpič (5), Karel Celec (2), Franc Jud (5), Ludvik Fartek (3), Adolf Hašaj (11).

DOLIČ — Marija Bokan I (2), Marija Bokan II (2), Terezija Godar (4), Marta Kiselak (10), Tončka Ortič (4), Marta Vertič (2), Dragica Žohar (3), Barbera Štof (7), Stanko Kupčič (4), Hermina Hajdinjak (6), Štefan Sarka (7), Jože Zrim (4), Jože Fartek (10), Terezija Kiselak (1).

MATJAŠEVCI — Štefka Bunderla (2), Franc Heidler (2), Marija Pelcar (2), Irena Pelcar (2).

TRDKOVA — Tončka Bunderla (5), Karel Emberšič (3), Antonija Fartek (1), Irma Kuhar (1).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Barbara Špilak (3), Trnje; Franc Horvat (16), Murska Sobota; Irma Melin (9), Radovci; Florijan Miholič (9), Mura; Jože Varga (5), Pomurka; Franc Horvat (2), Ciril Lapoši (1), oba Panonija; Ivan Novak (7), Konstruktor, Gradbeništvo Pomurje M. Sobota.

HVALA ZA SODELOVANJE!

UMRLI

Karolina Šanca, 32 let, Domanjševci; Geza Korčmar, 23 let, Hodoš; Ludvik Kučan, 71 let, Križevci 96; Janez Puvar, 73 let, Franci-ja; Helena Peček, 47 let, Murska Sobota, Cvetkova 8; Šebjanič, 1 mesec, Lemerje 74; Ivan Sraka, 75 let, Ižakovci 20; Alojzija Horvat, 45 let, Murska Sobota, Kidričeva 19; Vilma Baranja, 79 let, Vadarci 100; Julijana Zemljič, 80 let, Selo; Geza Kerčmar, 34 let, Sebeborci 57; Vladimir Fujs, 36 let, Vidonci 14; Karel Habot, 52 let, Lendavska 73, Murska Sobota; Franc Bedek, 55 let, Dolenci 75; Adolf Varga, 56 let, Bakovci 140; Karel Miholič, 64 let, Lemerje 70; Jože Lah, 68 let, Markišavci 9; Jože Roudi, 71 let, Kovačevci 19/a; Jože Balek, 70 let, Lucova 43; Štefan Kuhar, 72 let, Moravci 74; Alojz Slamar, 73 let, Grad 46; Anton Šinko, 73 let, Murski Petrovci 7; Janez Prelec, 74 let, Gerlinci 46; Anton Gerlec, 75 let, Krašči 27; Aleksander Kranjec, 77 let, Prosenjakovci 79; Štefan Jerič, 77 let, Gančani 249; Koloman Dervarič, 78 let, Vadarci 49; Ivan Baligač, 80 let, Lipovci 56; Ferdinand Jooš, 82 let, Kupšinci 64; Ivan Gumilar, 84 let, Radovci 57; Jože Cifer, 84 let, Ivanovci 30; Jože Skledar, 85 let, Serdica 10; Jože Ciglar, 86 let, Korovci 51; Nataša Brunec, 2 meseca, Dokležovje 9; Irma Bačič, 66 let, Borovnjakova 2/a, Murska Sobota; Terezija Kovač, 66 let, Vanča vas 67/č; Ana Maučec, 67 let, Gančani 105; Klara Korin, 69 let, Bogojina 211; Julija Magyarič, 70 let, Dolenci 53; Karolina Vöröš, 70 let, Fokovci 25; Ana Bomboc, 72 let, Pertoča 91; Krista Horvat, 72 let, Kupčinci 32; Kristina Sever, 73 let, Poznanovci 54; Estera Flisar, 74 let, Košarovci 7; Verona Kozar, 76 let, Prosečka vas 44; Evfemija Režonja, 78 let, Ižakovci 165; Marija Kocet, 78 let, Mačkovci; Marija Avtomonov, 78 let, Stara ulica 22, M. Sobota; Alojzija Škrilec, 78 let, Rankovci 18; Ana Bedič, 79 let, Markovci 32; Frančiška Matuš, 80 let, Adrijanci 65; Ana Knaus, 82 let, Vučja gomila 2; Terezija Gomboc, 84 let, Dolnji Slaveči 13; Terezija Štrtak, 84 let, Grad 108; Cecilija Škerlak, 85 let, Stanjevci 78; Terezija Kolmanko, 85 let, Jurij 72; Karolina Bac, 86 let, Cankova 7; Terezija Kološa, 87 let, Dolina 21; Marija Koller, 91 let, Hodoš 29; Alojzija Jaušovec, 45 let, Rihtarjevci 1/a; Avguštin Tomaž, 94 let, Norički vrh 8; Franc Štelcl, 44 let, Murščak 33; Helena Tomberger, 74 let, Spodnja Ščavnica 69; Mirko Kotnik, 58 let, Lastomerci 26; Franc Strah, 68 let, Boračeva 10; Jože Toplak, 70 let, Grabe 2; Janez Tišler, 77 let, Kraljevci 16; Martin Mlinarič, 77 let, Spodnji Kocjan 14; Franc Ščap, 77 let, Radenci 110; Goran Srt, 5 mesecev, Črešnjevci 20; Klavdija Kolarič, 11 dni, Podgrad 32; Marija Peklar, 61 let, Nasova 35; Marija Puhar, 65 let, Paričnjak 1; Rozalija Stranjšak, 77 let, Police 10; Frančiška Steiner, 79 let, Ptujska cesta 56; Marija Polak, 79 let, Gubčeva 6, Gornja Radgona; Marija Hozjan, 80 let, Gornja Radgona, Pintaričeva 16; Neža Kovač, 83 let, Spodnja Ščavnica 58; Ana Puhlin, 89 let, Gornja Radgona, Grajska n/h; Peter Zavratnik, 1 mesec, Bunčani 5; Alojz Majcen, 73 let, Drakovci 68; Mihael Nedok, 77 let, Presika 8; Milena Ranca, 40 let, Križevci 21; Alojzija Ivanuša, 57 let, Bodislavci 10; Franc Mesarič, 71 let, Razkrižje 11; Franc Makoter, 74 let, Cezanjevci 55; Anton Rudolf, 75 let, Zgornji Kamenščak 22; Anton Horvat, 77 let, Drakovci 42; Franc Slavič, 79 let, Šalinci 21; Marko Rozman, 80 let, Cezanjevci 17; Franc Ošlaj, 86 let, Logarovci 58; Petra Prejac, 4 mesece, Pristava 39; Anica Čeh, 55 let, Mestni breg 3, Ljutomer; Marija Rižnar, 57 let, Globoka 56/a; Jožefa Zmazek, 61 let, Kuršinci 18; Terezija Vajda, 74 let, Vogričevci 32; Ana Kukovec, 77 let, Drakovci 33; Alojzija Belec, 81 let, Logarovci 43; Cirila Kosi, 82 let, Križevci pri Ljutomeru 3.

PETER NOVAK

DO GDANSKA PA NAZAJ

Leži na obalah reke Spree do njenega izliva v Havel. Na potsdamski konferenci 1945 leta je bilo razdeljeno na vzhodni in zahodni sektor, to je na sovjetsko in zavezniško a okupacijsko cono. V vzhodnem sektorju je sedež vlade NDR. Berlin je največje kulturno, prosvetno in umetniško središče Nemčije. Ima nekaj univerz, visoke tehniške, trgovske, kmetijske, glasbene in umetniške šole, številne znanstveno-tehniške inštitute, knjižnice, muzeje, galerije, gledališča, astronomski in astrofizikalni observatorij ter veliko število drugih znanstvenih ustanov. Kot eden od najmočenjših industrijskih centrov v Nemčiji ima zelo razvito industrijo strojev, kemično, elektrotehniško, tekstilno, prehrambeno proizvodnjo in drugo. Berlin je veliko mednarodno križišče s šestimi železniškimi postajami in nekaj letališči, od katerih sta največji Tempelhof in Tegel z velikim rečnim pristaniščem. Med arhitektonske spomenike preteklosti lahko uvrščamo baročne in klasicistične, ki so bili 75-odstotno uničeni v času druge svetovne vojne. Nekateri od njih so delno ohranjeni, nekateri pa restavrirani. Tako na primer Nikolai Kirche in Marien Kirche iz 18. stoletja, renesančna hiša Ribbech, dvorec Charlottenbur in orožarnica iz 17. stoletja, zgradba državne opere, Hedwigskirche in Brandenbruška vrata iz 18. stoletja. Te kulturne znamenitosti so vredne omembe in seveda ogleda. Mesto pa ima burno zgodovino, posebej novejše dobe.

BERLINSKE DOGODIVŠČINE

Obsedela sva sredi velikega trga, obkroženega s cvetličnimi nasadi in čudovitimi vodometi. To je bil seveda vzhodni Berlin, glavno mesto NDR. Pogled se nama je ustavljal na visokem televizijskem stolpu, od koder je prav gotovo lep razgled na obe mesti, in spet na modernih vladnih palačah Honeckerjeve birokracije. Izboljšani odnosi med deželama so vendarle povzročili večji premik na turističnem področju. Kot v vseh drugih prestolnicah, se je tudi tod gnetlo mnogo turistov z vseh koncev sveta. Po naključju sva se približala skupini korejskih deklet v narodnih nošah. To bi pa bil res atraktiven posnetek, si je mislil Mirko in že skakal pred dekleti za posnetek. Prav tisti trenutek pa je najine fotografske nakane opazil njihov vodič, prav tako Korejec, in nama z energičnimi kretnjami dal vedeti, da jih ne smeva fotografirati. Dopovedovala sva jim vendar, da sva Jugoslovana, a tedaj so zahtevali potne liste, ki pa sva jih pustila v avtu. Sicer sva res preveč tvegala, saj sva se sprehajala brez vsakega dokumenta. Korejski vodič je kazal nase in pojoče izgovarjal: »Koreana, Koreana.« Upala sva, da se bo omehčal, vendar vsak novi poskus za posnetek je propadel in preostalo nama je le, da jih pustiva pri miru.

V banki sva hotela zamenjati odvečne češkoslovaške krone za vzhodnonemške marke, ker pa nisva imela papirjev o kupljenih kronah, je tudi to propadlo. Zahodno marko pa so vrednotili tu kot vzhodno, kar nama pa ni šlo v račun, saj sva na črni borzi odštela za štiri vzhodne eno zahodno.

»Dovolj neumnosti«, sva si mislila in nameravala čimprej prestopiti v zahodni Berlin. Znašla sva se pred brandenburškimi vrati, od koder naju je spodil stražar, ker ravno tam čez poteka meja med mestoma. Ker so seveda mejni prehodi sortirani, eni najbrž za vzhodne, drugi pa za zahodne državljane, sva morala najti pravega, ki bi veljal tudi za naju.

Že od daleč sva opazila, da so carinski organi neizprosni. Prišla sva do prve kontrole in postajalo naju je strah, da so se nama tresle roke. Možakar štiridesetih let, osivelih las naju je prešinil z očmi. Ko je opazil, pa si je nekaj zamrmral.

Zahteval je dokumente, po njegovem obnašanju sva ugotovila, da nekaj ne bo v redu. Pokazal nama je mesto, kjer sva morala pustiti vozilo, nato pa sva mu morala slediti po ozkih hodnikih med barakami. Stopili smo v prostor podoben čakalnici, na koncu je bil zasteklen pult in z vseh strani so bile proti vhodu usmerjene kamere. Malo se nama je že posvetilo, kaj naj bi bilo narobe. V potnih listih sva imela vložene tranzitne vize, ki sva jih dobila na poljsko-nemški meji in sva imela odrejeni dve uri, od meje do zahodnega Berlina, midva pa sva si privoščila poldrugi dan. Nenadoma naju je poklical po priimkih, naju spraševal, kje sva se zamudila in nama kazal tranzitne vize.

Vzhodni Berlin, TV stolp.

Nemo sva buljila vanj in nemočno čakala. Možak, ki je verjetno mislil, da ga ne razumeva, nama je ponovil vprašanje, ter si pomagal s kretnjami. Jasno mi je bilo, kaj sva zakrivila, ni nama pa bilo jasno, kako naj se začneva izmotavati iz zadrege.

Razložil sem mu, da sva bila utrujena in nisva vedela, da imava samo tranzitne vize in ker je hotel vedeti, kje sva prespala, sem mu moral vse do podrobnosti poročati. Naposled nama je le verjel, a še zmerom ni bil zadovoljen. »Če pridemo mi v Jugoslavijo, moramo upoštevati vaše predpise,« nama je zabrusil. Samo pokimala sva mu. Spet je odšel, se čez nekaj trenutkov vrnil in naju začel izpraševati. Tudi to mu ni šlo v račun, kaj se vendar klativa tod, kjer si delava toliko nevšečnosti, turisti gredo vendar raje na morje.

Vprašal naju je tudi, kje sva se naučila nemščino in ko sem mu razložil, da se v Jugoslaviji v osnovnih šolah vsi učijo nemško, se mu je kar nasmejalo. Videti je bilo, da ga je to zadovoljilo, saj nama je takoj vrnil dokumente in naju predal svojemu kolegu, ki pa naju je spet temeljito pretipal, in ko ni našel ničesar nama je dal prosto pot v mesto onstran zidu. Med žičnimi in železobetonskimi preprekami sva komaj po dva metra širokem koridorju prestopila mejo.

Hitro sva občutila razliko v utripu dveh velemest. V tem prometnem vrvežu so tudi moje šoferske sposobnosti splahnele. Počutil sem se kot na praktičnem delu šoferskega izpita.

Toliko moči sva še premogla, da sva poiskala znanca, najinega dobrotnika Andreja Gubiča, ki je z družino že nekaj let v Berlinu. Prisrčno so naju sprejeli in po obilni večerji smo nazdravljali pozno v noč s francoskim konjakom in bavarskim pivom. Še kako se nama je prileglo srečanje z domačim človekom. Naslednji dan sva se sprehodila po mestu. Med drugim sva si ogledala Reichstag, kjer sva naletela na nekakšen festival rock glasbe. Pred rezidenco nekdaj mogočnega rajha so ječale kitare in odmevali bobni. Okrog pa se je gnetlo mlado in staro, a največ brezposelnih huliganov. Nekaj sto metrov od brandenburških vrat, kjer sva se mudila prejšnji dan, pa so njihovi bratje na kratko ostrižena vzhodnonemška mladina čistila vodnoodtočne jarke in okopavala zelenice. Nisva se dolgo zadrževala v tem modernem Babilonu, saj bi se nama znalo pripetiti, da bi kaj hitro zabredla med te oboževalce neomejene glasbe in kaj hitro bi splahnele najine marke.

Zapustila sva Berlin in krenila proti Dresdenu. Po dotrajani avto cesti sva mimogrede puščala za seboj trabante, vartburge in še kakšno škodo. V Zahodnem Berlinu sva se po ugodnem tečaju, založila z vzhodnonemškimi markami in zdaj je bil čas, da se prepričava, koliko to velja. Napolnila sva avtomobil z gorivom, ki je bilo tu še cenejše kot na Poljskem. Privoščila sva si tudi pošteno, čeprav malo pozno kosilo po smešni ceni. Da standard v tej deželi ni tako visok, kot sva navidezno mislila, sva se prepričala, ko sva zvedela, koliko zasluži vzhodnonemški delavec. V restavraciji ob avto cesti sva se pogovarjala z dvema šoferjema, ki sta srebala le mrzlo kavo, in sta se nama čudila, kako si le upava piti pivo, saj se voziva po najbolj prometni cesti v NDR. To je bila njuna presoja, midva pa sva si mislila svoje. Na večer sva prispela v Dresden in ker je v njegovi okolici dosti lepih jezer, sva se odločila prenočiti v enem od avtokampov ob jezeru.

(Nadaljevanje prihodnjič)

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

Župan pa se ne ozre po listku, zmiga s prsti na roki, nato si prižge pipo, ker je že izpustil moj uhelj, s seskom svoje pipe pokaže na marogo na obrazu rekši:

»Prekleto« — namesto po naše 'prokleto' je vedno klel nekako po gomoličko ali hotiško 'prekleto' — »vidiš, mi je eden teh tvojih agrarnih interesentov zasejal preslico kar na lice, rekši: — Tu naj ti rase, da ne bom hodil na dortjanoško ponjo. — In niti besede ne zna izgovoriti, dejal je 'ragrarni anterasant' . . . no, pač tako nekako. Ga nisem poslušal. To pa si zapomni, prekleti sin: kar bobnaš je sveto, tako kot bi sam glavar bobnal. Le da on ne bo hodil okoli bobnat, država še manj, ker bi sicer nazadnje moral sam naš kralj okrog z bobnom. Zato pa imamo v vsaki vasi rihtarja, da on zadnji zapove, kako in kaj, imamo pa povsod tudi malega hlapca, ki to razbobna po vasi. Mali hlapec pa si ti.« Resnično — za malega rihtarja smo rekli tudi 'mali hlapec'.

»Saj ste sami rekli, da bi bilo najboljše, če bi samo bogatci dobili zemljo, ker jo ti lahko obdelajo, saj samo ti imajo živino in orodje. Senožeti s preslico na dortjanoškem pa naj bi dobili tisti, ki imajo kobile.««

»Lajkoš prekleti,« se razhudi župan in moram odmakniti glavo, ker bi se sicer moj uhelj spet ujel v z zanko njegovih koščenih prstov. »Rekel . . . Vseeno, kaj midva tu rečeva, to se le midva pogolčavleva. Uradno pa to ni. Ker človek nič ne ve, kakšna je ta nova gospoda, slavska. Se mi pa zdi, da ni preveč za bogatce, mislim — za najvekše . . . nekako bolj na sredi je . . . Kar naprej sprašujejo, koliko agrarnih interesentov imamo. Sem jim lepo povedal: — V Poljani smo to vsi. Oni pa: — Ne to, temveč, koliko siromakov, takih brez zemlje, potlej šele drugi, bogatci nazadnje, če kaj ostane. — Jaz pa njim nazaj: — Kaj pa bodo siromaki z zemljo, he? Saj zvekšega niti ne znajo delati živine ne orodja ne semenja. Bodo s kakšnimi garami orali, pa kostrebino semenje, ha?«

»Mi že dobimo pomoč, da nam kdo preorje,« odgovorim. »Delati znamo vsi, seme nam je oče prislužil, ker je mlatil iz meričnega, gnoja pa tudi imamo več ko dovolj,« se pobaham. Župan si me ogleduje, ko da se me hoče lotiti, se pa le pomiri rekši mi:

»Ti si še ves šmrkljav! Kaj pa veš, kako težko je priti do vprege, do voza, do pluga, do brane.«

Očitno sem spravil našega župana v slabo voljo, ker nepričakovano potisne predme steklenico s pijačo, namesto da bi me prijel za uhelj, rekši mi: »Goltni, lajkoš ščančavi — kaj pa ti veš, kaj je zemlja in kdo bi jo moral dobiti!« Prereka se z mano, kot bi jaz bil tisti, ki bo zemljo delil. Se mu pa kjub ponujeni pijači, ki sem je goltnil dvakrat, ne vdam temveč ugovarjam:

»Najprej morajo siromacje dobiti zemljo, bogatejši pa le, če kaj ostane. Sploh pa,« nadaljujem, kakor je to doma razpredal naš Lojz: »Držela bi morala dati siromakom tudi posojilo, da bi si kupili krave, orodje, dobro semenje . . .«

Župan me nekaj časa gleda, nato pljune po ilovnatem tlu, mi pokaže fige navzkriž, kakor si to delamo šmrkljavci, rekši mi: »To, vidiš, ti bikec nori!« Fige ne smemo kazati, celo pa ne navzkriž, in to prav nikomur, ker fige navzkriž so kazali Židje in vojaki, ki so Kristuša križali in ga tako zasramovali. Se mi pa vendar kar imenitno zdi, ker sem našega župana tako razhudil, da se je spozabil in mi pokazal fige. On pa goltne iz stekelnice, ponovno sune predme, v čemer ga brez izmikanja lepo posnemam, in že nadaljuje modrujoč, rekši mi, čeprav se mi zdi, da o tem le premišlja: »Vsaka pametna držela, če se že odloči, da razdeli grofovsko zemljo med kmete, bi to morala dati predvsem dobrim kmetom, da bi ji pridelali čim več kruha in še davek plačamo. Siromacje pa bodo vse zajedli, davek pa naj plačujemo le mi. In to te vprašam, kanžor grdi, kdo bo pa kmetu delal, če ne bo siromakov, ha? — Kaj pa misliš, da boš grof, če dobiš pol pluga zemlje, ki je niti obdelati ne boš mogel! Zemlje drobiti na siromake je največkša norost, ta mora ostati vkup, v rokah trdnih kmetov. Držela bo samo s strdnimi kmeti močna, ker ne bo lačna. Če pa razdeli zemljo siromakom, bo to držela siromakov, siromaška držela, da veš!«
siromaška držela, da veš!«

»Tako naj mi siromacje ostanemo še naprej siromacje?« se uprem našemu županu.

»Delo vas čaka, čim več zemlje bomo imeli mi kmetje, več bo dela za vas, bolje boste živeli.«

Ne vem, kaj je napotilo našega župana, ki ga jaz kličem za strica, kakor kličem tudi druge moške, da se je spustil z mano v takšno razpravljanje. Mogoče zato, ker se je začel bati naših revnih Poljancev, bogatih pa nič manj. Zakaj zemlja nas je razdražila kakor še nikdar nobena stvar. Medtem ko mu bojazljivejši prinašajo vsakovrstne stvari v dar, v resnici pa, da bi si pridobili njegovo naklonjenost, drugi kričijo nad njim, mu pretijo. In ker vidim mnogo teh stvari ali pa jih slišim, ni nič čudnega, da se mi, ko ostaneva sama in ko nekaj krati goltne iz stefklenice pa jo potem potisne predme, še potoži, rekši mi: »Tak, Miškec, golobek moj mali — zdaj vidiš, kaj je vlast. In rečem ti, celo prosim te, nedolžno detece moje — nikdar ne segaj po njej, ko doraseš. Tudi si je ne daj obesiti na šinjek, ti povem — ubija človeka, lahko ga pa tudi ubije. Se našemu kralju ni kazalo drugega, ko da se je odločil za abcug, ko je zgubil bojno. Rihtarstvo — to je mala vlast, siromaka Kramarja, ki jo je opravljal, pa so boljševiki premlatili v mrtvo ime. Jaz sem pa zdaj stopil v drek, Miškec — ti povem, v pravi drek: novo vlast imamo, ne vem pa, kakšna je: ali je bolj za gospodo ali za kmete ali pa za siromake. Za boljševike je človek vedel: — siromak in siromak. Ti novi pa: — malo bogatejši . . . ti se pa spoznaj, kam bi se nagnil. Goltni, Miškec, še enkrat in naj nama bog da, da preživiva še to. Ti pa se ogni vlasti, ko doraseš, ogni se ji tako, da odideš po drugi ulici mimo nje, če bijo že moral srečati. Ti povem — tudi po drugi ulici in ne samo po glavni, se pride na kraj.« Nakar znova potegne steklenico predse, goltne na moč štirikrat, potisne steklenico predme in mi samo pokimne, naj ga posnemam, kar tudi storim. On pa dalje modruje zamišljeno, rekši mi: »Nekdaj je bilo vse drugače . . . lepo, da bi lahko rekel: nad vsemi nami je bil bog, na zemlji za njim prvi papež, sveti oča Rim pápa, kot pravimo, za njim prvi spet naš sveti apoštolski kralj. Na vasi pa je bil najvikša vlast rihtar, ali župan, kot zdaj pravijo, ki je imel poleg sebe žandarje, če jih je že potreboval. Vse je bilo natanko določeno. V tej bojni pa so se siromacje poreberili . . . si menda že kaj čul za Rusijo, kaj so napravili iz nje, ha? In to so hoteli napraviti tudi z nami. Pa ni šlo. Tak pa tudi ni, kot je bilo nekoč in bojim se, da nikdar več ne bo. Siromacje bi tudi radi postali močni, to je — — in to ni prav, Miškec, dete drago, zapomni si — ni prav. Ker bog je ustvaril siromaka ravno tako kot bogatca, kot grofa — vse je bog ustvaril. Ker nekdo mora biti na svetu, da bo delal, a ne? Vidiš, bog je vse zagotovo najbolje premislil. Le da bi nekateri ljudje zdaj radi svet spreminjali . . . in med njimi je tudi vaš Lojzi: siromake mi hujšti, naj terjajo vso zemljo zase. Pravi: — Zemljo tistemu, ki je še nima. Jaz pa pravim: Zemljo tistemu, ki jo zna obdelovati in ki ima živino, orodje, da jo bo lahko obdelal, in ki ima semenje, da ga bo lahko zasejal. Nazadnje bo še terjal, da je treba tudi vlast dati siromakom — to pa je boljševizem, Miškec, golobek moj: boj se boljševizma, ker se postavlja proti bogu.«

Napil se je moj župan, jaz, njegov mali hlapec, pa tudi skoraj. Ima me, da bi mu ogovarjal, a ne zmorem nobene jasne misli. On pa me očitno tudi poslušal ne bi, ker se mu je glava sklonila na mizi prekrižane roke, nakar ga rajši zapustim, naj v miru prespi stvari, ki so pretežke, da bi jih trezen lahko nosil. Kaj pa bi sicer tudi z mojimi ugovori, zlasti še zastran vlasti? Moje predstave o vlasti so ozke — tiste doma in one v šoli mi niti niso mar — začenja se vlast šele pri žandarjih in v nekem pogledu pri plebanušu, vobče pri duhovniku — pri oni posvetni in pri tej duhovni. Toda iz županovih besed posnemam, da je to strašna sila nad človekom, ki ji je v vsem podložen, celo je njegovo življenje v rokah te sile.

Tokrat pa gre za zemljo, ki jo bomo dobili, ‚na vsako peršono po en oral', tako pravi naš Lojz, torej tudi name in bo tako rekoč moja, da, nekoč bo moja!

Preden se moji strici napotijo proti pisarni, so že spet pri nas, kakor da iščejo pri našem Lojzu hkrati tolažbe in poguma. In iščejo — obojno. Ni preprosta stvar: neka Jugoslavija, ki o njej še tako presneto bore malo vemo, bo delila zemljo. Ampak ne bo delila neke svoje zemlje, temveč grofovsko. Da so jo boljševiki hoteli razdeliti, se nam je zdelo nekako naravno. Neverniki ne gledajo nato, čigavo je

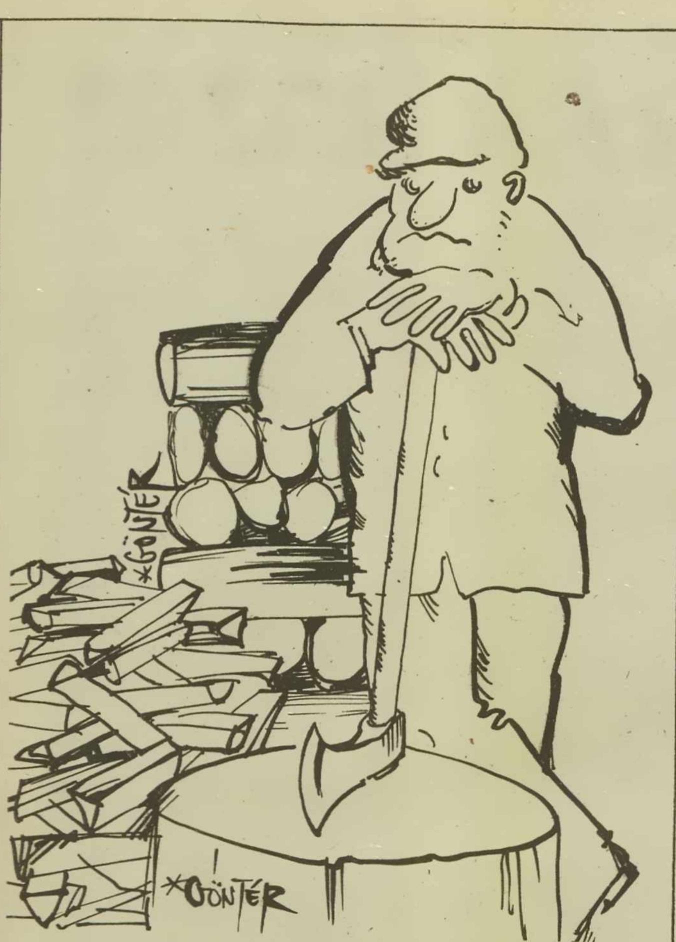

Problem je s premogom, oljem, plinom ... Elektrika je še najudobnejša za gretje, le račun me preveč ogreje

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Platane v sredini dr. Sobote, štere so bile lani tak fejst porejzane, so že lipou pognale nouve veje. Tište veje, štere so pognale na nepravi medaj, so vzdrževalci porezali, zdaj pa iščejo nekoga, šteri bi par jezero (tisoč) zrjaveni rajznedlnof (risalni žebličkof) s platan vö poskübo. Poulek toga bi radi nekoga najšli, šteri bi povedo, ge se v dr. Soboti lejko plakati gor pikajo ali pa kelijo, ge pa nej.

ŠTEVILČNI PODATKI O NOVIH VOZNIKIH V POMURJU

Tudi precej odvzemov

Po podatkih komisije za vozniške izpite, za celotno Pomurje je takšna komisija v Murski Soboti, je bilo v preteklem letu kljub višji ceni bencina in dražjim avtomobilom zanimanje Pomurcev za vozniške izpite v primerjavi z letom poprej nekoliko večje, a kandidati za voznike motornih vozil so bili manj uspešni kot pred dvema letoma.

V Pomurju je lani vložilo pri izpitni komisiji pri sekretariatu za notranje zadeve občine Murska Sobota prošnjo za opravljanje vozniškega izpita 5776 občanov. Na teoretičnem in praktičnem delu preizkusa pa je bilo uspešnih le 2291 občanov ali približno 40 odstotkov. Med kandidati je še največ zanimanja za vozniško dovoljenje B kategorije (osebne avtomobile), kajti med 3786 prijavljenci jih je bilo 1498 uspešnih. Dve leti nazaj je bilo število novih voznikov osebnih avtomobilov višje za 315, vendar je za lani, podobno kot za minula leta, še vedno značilna slaba pripravljenost kandidatov za teoretični del izpita.

Stabilizacijska prizadevanja so tudi tukaj zaznavna, ker je med občani povečano zanimanje za vožnjo koles s pomožnim motorjem. V preteklem letu je preizkus iz cestnoprometnih predpisov opravilo 231 občanov ali 59 več kot pred dvema letoma. Med vozniki je torej več tistih, ki uporabljajo vozila z manjšo porabo goriva.

Ob podatkih, iz katerih zvemo število novih voznikov, pa je treba dodati tudi tistega, ki ni prav nič pohvalen, in sicer je bilo v letu 1980 kar 1714 vozniških dovoljenj odvzetih zaradi prekrškov, približno 11.000 voznikov je bilo opozorjenih, sodniki za prekrške pa so obravnavali 8380 občanov zaradi prometnih prekrškov. Podatki povedo, da se v cestnem prometu žal še premalo samozaščitno obnašamo, zato bo temu potrebno nameniti več skrbi širše družbene skupnosti. tg

ZLATI »DA« V LJUTOMERU — V začetku februarja sta postala zlatoporočenca Anton KAPUN, star 81 let in Frančiška, roj. ŠONAJA, stara 75 let, iz Veržeja štev. 3.

Ob izročitvi zlatoporočne listine in skromnem darilu občinske skupščine je zlatoporočencema čestital in zaželel še mnoga zdrava in srečna leta predsednik Franc ŠTRAKL.

FOTO: GNEZDA Rado

Sestavil Marko Napast	Sodobni slovenski pisatelj	Pomoč, poprava, izboljšava	Čudne, nenavadne zadeve	Filmski igralec Philipe	Otok v Maledivih	Obrazec za nakazovanje denarja po pošti	
Podpredsednik ZIS (Zvone)							Sol tantalove kisline
Pismeno ali ustno poročilo							
Ime dveh celin (Severna in Južna)							
Mesto v NDR ob reki Weisse Elster					Alfred Nobel		
Del gledališča					24. in 21. črka / Glasbenik Soss		
Jože Udovič			Ž. ime / Kiselkasto južno sadje				
Plačilo na račun, predujem				Fina tkanina / Alkalijska kovina			
Hitrica							
Prvi šumnik v naši abecedi		Reka / Pot v snegu			Arabski žrebec / Gr. boginja jeze		
Južnoameriški glodalec zajčje velikosti						Španski spolnik	Založba Obzorja
Mehiški teniški igralec (Raul)							
	Zelo radoveden človek						

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: zvodnik, lekarna, Aravali, Ti, iver, Ig, sito, PARS, E, oolit, tesnoba, Ela, kap, Li, Rade, Isokrat, NATO, Na.

Boljše avtobusne zveze

Življenjski utrip Vučje gomile postaja vse sodobnejši. Potrebe in želje spodbujajo k aktivnosti društva in družbenopolitične organizacije. V zadnjem času so si veliko prizadevali za ugodnejšo avtobusno povezavo z občinskim središčem in vse kaže, da bodo uspeli. Š. Kržanko

Turnišče: cene pujskov

Tako kot že nekaj tednov je bilo tudi pretekli četrtek (19. febr.) povpraševanje za pujski večje kot ponudba. Rejci so pripeljali na turniško sejmišče le 12 pujskov in jih kajpak vse prodali, in sicer po cenah od 2.300,00 do 2.600,00 dinarjev za par.

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

kaj, vzamejo, kjer je odveč in dajo, kjer je premalo. Jugoslavija pa je navadna dežela. In pri naši reberiji se je pokazalo, kako je, če si vzameš karkoli tujega. Kaj pa šele lahko nastane, če si prisvojiš tujo zemljo. Kadijo iz svojih pip, žvečijo bago, kdaj pa kdaj se vendarle dobi kakšen pakeljček tobaka. Gledajo motno preplašeno. »Lojzek — praviš, da naj le vzamemo zemljo. In da bo za vse veke naša? Kaj pa bo rekel grof, ha?«

»Sem vam že povedal, da Jugoslavija ne priznava nikakršnih grofov.« Naš Lojz začudo zna tudi take stvari. »To bi bili morali boljševiki napraviti. Atudi tako je prav: glavno je, da mi dobimo zemljo.« Lojz bo pri nas nasledil očeta, lahko misli na zemljo, ki ga bo povzdignila med kmete, ne bo več samo težak. Ko se bo oženil, bo priženil še kak oral, njegovo življenje bo potekalo vse drugače, kakor naše dozdaj.

»Je že bolje, da nam Jugoslavija da zemljo, kakor če bi nam jo bili dali boljševiki,« meni očetov brat Kranjčkov stric. »V Jugoslaviji vladajo Srbi, so pa le krščanske vere, čeprav pravoslavske, zaradi tega si ne bomo še mi siromacje pogubili svojih dušic.«

»Da si le ne bi kdaj kasneje spremislil,« meni stric Števan Picko, »pa jim zemljo vrnili, nas pa nazadnje še kaznovali.«

»Hja, grof je trdega žitka,« reče Kelenčev stric in se nasmehne, zakinka z debelo glavo. »Oča so mi pripovedovali, da je že reberija oseminštiridesetega leta hotela odpraviti vse grofe. Pa jih ni, so prišli nazaj v vlado. Ker to pa vsi vemo: kjer je kralj, grof ni daleč. Daleč od vlade je vsekdar le siromak, to smo pa mi, hja.«

»Naj bo v božjem imenu,« zastokajo strici in se drug za drugim vzdigujejo, odhajajo utrujeno, ko da gredo po smrtno obsodbo, ne pa po zemljo, po odrešenje. Tudi naš oče odhaja utrujeno. Saj bi morali ta dan spremeniti v svoj največji praznik, našo lakoto po zemlji pa razjeda črv nezaupanja.

»Stopide za očetom, za njimi vsemi, da ne bi bilo kaj narobe,« reče mati Lojzu. Saj ve, da je oče plah človek, strici pa ravno tako.

Z njim grem še sam, ker ‚mali hlapec« se lahko brez skrbi motovili med ljudmi, saj sem si to pravico pridobil že s tem, ker sem jim ravno jaz razglasil tako veselo novico. Lahko mirno poslušam njihovo modrovanje, ki ne presega dognanj in spoznanj naših stricev. Prišli so vsi, tudi najbogatejši. Upajo, celo so prepričani, da bodo tudi oni dobili kaj zemlje, »ki imamo orodje, živino, da lahko obdelujemo, gnoj, da pognojimo in semenje, da zasejemo«, kot mi je povedal naš rihtar. Po svojem prepričanju bi celo samo oni morali dobiti, ker pojdočki slišim tudi take iz ust bogatcev — »kaj bodo hodili na njivo srat? In z motikami bodo prekopavali, namesto da bi orali? In ščavnjek konjski bodo sejali?« ‚Konjski ščavnjek« je visoka širokolistna rastlina z globokimi koreninami, polna semenja, pa je živina ne mara.

Naši poljanski proletari, kakor ne naš Lojz imenoval — oač po boljševikih — reveže, težake, dozdaj v življenju, a ravno tako v vaškem dogajanju niso pomenili nič ali pa bore malo. Zdaj so tu zbrani do zadnjega, tabor zase, nič se ne mešajo med bogatce. Ker seme sovraštva, nekake mržnje se je nepričakovano zasejalo med oboje. Do zdaj je vladal v naši vaši tak lep red in mir, vse po nekših božjih zapovedih, red, ki je bil tako rekoč večen: bogatec ni mrzil siromaka, ta pa spet ni bil nevoščljiv bogatcu, vladal je red, ki je bil po državi priznan, pravilen, po cerkvi pa blagoslovljen. Zdaj pa znenada: razločki med ljudmi bodo tako rekoč odpadli, siromak z mnogo dece bo imel toliko zemlje ko bogatec. In že ta postrani gleda siromaka, ker si bosta v nečem enaka. In to dejstvo bo očitno spremenilo še mnoge druge običaje, navade. Siromaška deklina se bo lahko poročila z bogatejšim kmetom. Sploh se mi zdi, da bo vse življenje postavljeno nekako na glavo.

Ta trenutek je še čas, da bi gospodje stopili iz pisarne in nam siromakom povedali, da je vse pač bila pomota, zemljo da dobijo bogatci. Najbrž bi mi bili hudo razočarani, vendar siromak mora v življenju prenesti še hujše stvari od golega razočaranja. Toda gospodje v pisarni kličejo vse gospodarje poimensko in po hišnih številkah v pisarno. Bogate siromake. Toda povsod doženejo — saj že imajo popisano — koliko zemlje im kdo in koliko peršon je pri hiši. In že tudi takoj odločajo, kjer vidijo, da peršone so pri hiši, zemlje pa nič ali pa prav malo. Za bogate pa rečejo: »Bomo videli, če bo kaj ostalo.« — »Je to kakšna gospoda? Je pa bila madžarska že vse kaj drugega,« se hudujejo kmetje. In po pravici. Vsi preklinjajo tako gospodo, ki za siromake dela. Zato pa ti drug za drugim prihajajo iz pisarne kar omotični, mežikajo, ko da jih sonce ščemi v očeh, stopajo čudno, vzdigujejo noge ko petelini, le Kelenčev stric, naš sosed, zavlečeno odtrguje široke podplate od tal; pa tudi Bogdanov stric vleče noge za seboj, ko da bi se mu nabralo na nogah tikvinje; ker tudi on bo dobil nekaj zemlje, čeprav nekaj malega svoje že ima.

Nič ni čudno, če se vsi znajdemo v gostilni, ki stoji nasproti šole in če stric Marko Picko, mešetar in flavtist, naroči kar liter vina: saj bo tudi on dobil nekaj zemlje. Enega pa še naroči stric Števan, iz samega razkošja. Pa saj bi tudi drugi, če bi premogli toliko denarja. Jaz pa jih lahko gledam ko prerojene, a tudi pijane od same sreče, čeprav čisto še ne verjamejo vanjo. In prerojenje prihaja na našo vas, na vse te ljudi. Saj so od vekov živeli brez svoje zemlje, večno težaki drugim, večno v stradanju, v siromaščini, kar nas je moralo pohabiti, duševno ohromiti. Saj si nismo več upali biti v isti vrsti z drugimi ljudmi, večno v nečem zapostavljeni, odrinjeni.

Še preden se zavemo, se že tudi njihove žene, Pickovice, znajdejo v gostilni. So pač že kako izvedele, kako je z zemljo. In tako so se te sirote v enem samem trenutku spremenile v kmetice. Tega očitno niti same ne dojemajo v vsej globini. Pa saj se tega vsi vkup ne zavedamo dovolj. Nič nam še ne prihaja v zavest, da smo s tem trenutkom stopili na neko novo pot, ki nas bo popeljala — kam že, pojdeš, pot, iz tega našega močvirja, ko je zdaj zbrisano tisoč let najbolj sirovega težaštva, ko so postavljeni čeprav še tako borni temelji nečemu novemu? Ker zdaj ga ni več reveža v naši vasi, ki ne bi imel vsaj nekaj zemlje.

»Škoda, da nimamo tu inštrumentov, zdaj bi lahko kaj lepega zaigrali,« reče stric Števan v nekem čudnem razkošju. In verjamem mu, da bi zdaj s stricem flavtistom Markom, bratrancem, zaigrala, da bi kar odmevalo na vse strani.

»Jezuš,« se smehlja Kranjčkov stric, očetov brat, ki je tudi z nami in ki je dobil kar štiri orale, bogastvo, o kakršnem si v svoji plahosti niti sanjati ni upal. »Zdaj bi še igral ... pa saj ne verjamem, da bo tako tudi ostalo ... ne, ne — ne morem verjeti. Miška, ali ti verjameš?« sprašuje našega očeta, ki pa najbrž ravno tako ne verjame: dobil je kar šest oralov.

Lojz, ki se v gostilni dobro spozna, mi je v kuhinji poskrbel kar za celo žemljo, katere polovico zdaj glodam, polovico pa je ponesem domov, saj imam dva manjša bratca, ki se bosta razveselila daru. Žvečim, gledam, poslušam, kako se iz nas siromakov rojevamo kmetje. Nič več ne bomo samo navadni težaki za ‚ščavunijo', ker tudi mi bomo imeli kar precej svoje zemlje. Nepričakovano v naši vasi ni več samih siromakov proletarov, vsi bomo imeli po nekaj plugov zemlje in to ne ravno slabe.

Joj, kakšni so ti moji strici, ko jih je obiskala sreča in jih — ne bi rekel ‚čez noč' — temveč v enem samem trenutku napravila iz revežev v prave bogatine. In celo, ko je iz njih spregovorilo še ‚goričko vino', ki pa je več ali manj čista šmarnica. »Naj mi poslej še kdo reče šterc, koldiš,« kriči flavtist stric Marko. Za ‚berača' nimamo domače besede, besedi ‚šterc' in ‚koldiš' smo si izposodili od drugod. Kar pa nikakor ne pomeni, da beračev pri nas ni. Navsezadnje pa smo se mi vsi ločili od teh štercov in koldišev le toliko, da smo vendarle vsaj za silo živeli od dela svojih rok. »Ga bom po glavi s polenom, če mi še kdo pove kaj takega.« Vsaj njemu ni nihče tega nikoli rekel — mešetar je in še kar dobro zasluži po sejmih; kolikor seveda sproti ne zapravi, ker težko bi obšel kakšno gostilno pojdočki domov.

Znenada obvisi z očmi na meni, ko da se je ob kaj spotaknil, ko je mislil, da že leti visoko nad našo zemljico, pa je zadel ob tako nepomemben trček, kakršen sem jaz in že mi reče: »Pišek zlati, mali moj golobek beli — vidiš zdaj svoje strice, he?«

(Nadaljevanje prihodnjič)

KOMENTIRAMO

POVEČAN INTERES ZA ZIMSKO–ŠPORTNE AKTIVNOSTI

Letošnje dokaj ugodne zimske razmere so omogočale mnogo več zimsko-športnih aktivnosti kot prejšnja leta. Kako smo se v Pomurju organizirali, in ali smo jih znali dovolj izkoristiti? To je vprašanje, ki se pojavlja sedaj, ko se zima počasi izteka. Prav gotovo je bilo tokrat storjeno več kot prejšnja leta, tako pri vključevanju delovnih ljudi in občanov kakor tudi pri organizaciji tečajev in izletov. Vprašanje pa je, če je bilo tega glede na možnosti povsod dovolj. Dejstvo je, da so več storili v soboški in radgonski občini, kjer tudi delujeta smučarska kluba.

V soboški občini, kjer so imeli na razpolgao za zimsko-športne aktivnosti okrog 40.000 dinarjev, je strokovni svet za športno rekreacijo pri ZTKO sprejel dokaj obsežen program, ki naj bi ga izvajali nosilci zimsko-športnih aktivnosti v občini. Program je vseboval uvajanje smučanja v vzgojnovarstvenih zavodih, pridobivanje nalepke za smučanje, smučarske tečaje po šolah, organizacijo zimsko-športnih izletov na bližnja smučišča, smučarske tečaje in organizacijo raznih aktivnosti, naprimer drsanja in sankanja, ter občinsko prvenstvo v smučanju. Del teh nalog je bilo že opravljenih, medtem ko jih bodo v primeru ugodnih razmer nekaj še realizirali. V izvajanju programa zimsko-športnih aktivnosti so se predvsem vključevale šole, smučarski klub Pomurje, športno društvo Lipovci, VVZ M. Sobota ter društvi Partizan Bakovci in Murska Sobota. Nekaterim dejavnostim pa so se morali odpovedati zaradi pomanjkanja snega in pa tudi slabega odziva občanov. Zdi se, da so podaljšane počitnice našle premalo organizirane bolj šole kot pa telesnokulturne organizacije. Le-te so na skupnem dogovoru pripravile program aktivnosti, ki je delno uspel z organiziranim smučanjem v Otovcih in na Arehu na stroške ZTKO. Ves čas mrzlih zimskih dni je uspevalo drsanje na naravnem drsališču v bližini gostilne Baranja. Poseben odbor je koordiniral dejavnost, na njegovo zahtevo pa je bil tudi naročen agregat in čiščenje ledu. Poskrbeti pa bi moral, da bi bila razsvetljava in glasba ob večerih ves čas na drsališču, za kar so pogoji. V Murski Soboti je bila tudi zabeležena rekordna prodaja drsalk, kar je vplivalo na udeležbo na drsališču, kjer se je hkrati zbralo tudi do 200 občanov. V okviru dnevnih aktivnosti, ki so bile predvidene in ki naj bi se odvijale v podaljšanem tednu počitnic, ni bilo prav nobenega interesa, tako da so vodniki ostali sami. Kljub vsemu pa je v soboški občini opaziti resnično večji interes za zimsko-športne aktivnosti, kar kaže tudi prodaja smuči v trgovinah, pa tudi dejstvo, da so nekateri občani koristili dopuste v tem zimskem času, kar doslej ni bilo v navadi. Seveda so bile te aktivnosti načrtovane preko turistične agencije. Smučarski klub Pomurje sam takih tečajev ni mogel organizirati in je le-to prepustil Kompasu, sam pa sodeloval le z vaditelji. Ob vsem tem pa je tudi potrebno poudariti, da je smučanje dokaj drag šport. Denarnica žal marsikateremu občanu ne dovoljuje, da bi si nabavil smučarsko opremo. Res pa je tudi, da pa povsod nismo izkoristili vseh možnosti, ki so se ponujale.

Ob tem razmišljanju pa kaže vendarle izpostaviti še nekatere ugotovitve, ki so se pokazale prav v letošnji zimi. V sami okolici Murske Sobote ni interesa za smučarske aktivnosti, niti takrat ne, če se zagotovi brezplačen prevoz. Razlog za to je verjetno v tem, da ni primernih daljših smučišč in vlečnic. Interes je med občani večji, kadar se organizirajo izleti na smučišča na Pohorje, ne glede na to, če je brezplačen ali ne. Zdi pa se, da kljub omenjenim in dokaj specifičnim možnostim vendarle nismo povsem pripravljeni na zimsko-športne aktivnosti in da ne moremo uveljaviti tekaških disciplin, za katere imamo prav v Pomurju največ možnosti. Rešitev je potrebno iskati v pravočasnem načrtovanju dejavnosti, in to že jeseni, ter v povezavi z vsemi odgovornimi dejavniki: otroškim varstvom, izobraževanjem, počitniško skupnostjo in telesno kulturo. Prav tako bi morali poiskati skupni dogovor mladina, borci in telesnokulturne organizacije pri pripravljanju množičnih pohodov na smučeh ob spominskih obeležjih, ki so v Sloveniji dokaj razširjeni.

Feri Maučec

RAZGOVOR Z JANEZOM SREŠEM, PREDSEDNIKOM ZTKO M. SOBOTA

PRIMANJKUJE NAM STROKOVNIH DELAVCEV

Nagel razvoj tekmovalnega športa in rekreacije terja tudi angažiranje novih strokovnih kadrov, ki jih v Pomurju primanjkuje. Zlasti pa v Pomurju primanjkuje profesionalnih strokovnih kadrov. Kako rešujejo ta problem v soboški občini? O tem smo se pogovarjali z Janezom Srešem, predsednikom ZTKO M. Sobota.

— Včasih je slišati pripombe, da je v telesni kulturi zaposlenih preveč profesionalnih kadrov. Kakšno je stanje na tem področju v soboški občini?

„Ne vem, kaj je vzrok, da nekateri mislijo kako veliko profesionalnih delavcev na področju telesne kulture imamo v soboški občini. Mogoče sem prištevajo telesnovzgojne učitelje in profesorje na osnovnih in srednjih šolah. To je sicer res, da je ta problem zadovoljivo rešen, vendar ne smemo pozabiti, da vsi ti delavci delajo za potrebe in po programih šol, tako kot vsi prosvetni delavci. V telesnokulturnih organizacijah pa so prav tako kot mi amaterski delavci. Dejstvo je, da imamo za potrebe 121 telesnokulturnih organizacij v soboški občini zaposlena samo dva strokovna delavca in sicer strokovnega delavca za nogomet in strokovnega delavca za športno rekreacijo, ki istočasno opravlja tudi dela in naloge sekretarja in administratorja ZTKO. Če upoštevamo samo organe in strokovne odbore ter komisije pri ZTKO, ki jih ni malo, lahko ugotovimo, da bi samo za delo teh potrebovali enega administratorja, če hočemo, da bi bilo delo dobro opravljeno. Če pa bi hoteli pomagati pri finančnem in administrativnem delu osnovnim telesnokulturnim organizacijam, potem bi rabili še vsaj enega profesionalca. Žal v nobeni od osnovnih organizacij (tudi prioritetnih panogah) nimamo zaposlenega niti enega profesionalnega trenerja, čeprav tri ekipe tekmujejo v prvi in drugi zvezni ligi, številne pa v republiških ligah. To so torej dejstva, ob katerih bi se morali zamisliti in prav zaradi tega se čudim, odkod prepričanje o tolikih profesionalnih delavcih. Osebno sem prepričan, da smo glede tega v najslabšem položaju v Sloveniji, posebno še, če upoštevamo kvalitativno in kvantitativno stopnjo razvoja telesne kulture v občini."

— Kako pa ste si zastavili dolgoročno reševanje profesionalnih strokovnih kadrov, oziroma kakšne so možnosti?

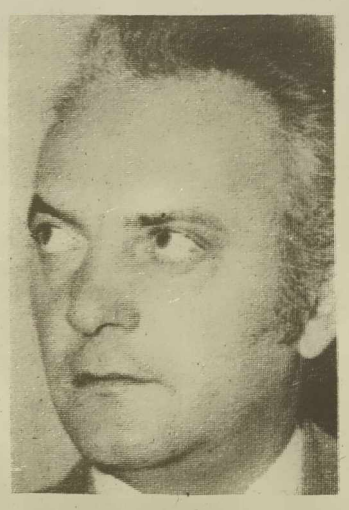

„Naša prizadevanja na tem področju so jasna in izražena že na večih nivojih. Želimo si profesionalne telesnokulturne delavce v prvi vrsti v petih prioritetnih sportnih panogah, in sicer sposobne trenerje. Brez teh bo naša telesna kultura stagnirala, kajti z amaterskimi kadri smo sposobni napredovati le do določene stopnje, pri uvrstitvah v zvezna tekmovanja pa smo neuspešni. Če pa smo relativno še uspešni (namizni tenis), zanemarjamo delo z nižjimi selekcijami, kar pa se nam maščuje. V preteklem srednjeročnem obdobju na tem področju nismo veliko storili, kljub temu da smo si prizadevali predvsem pri namiznem tenisu, kjer sta se izmenjala dva trenerja, vendar zdaj ni nobenega. Menim, da se bomo morali bolj zavzemati in angažirati pri izbiri kadra in ne samo pri zagotavljanju sredstev za namestitev tega. Moram povedati, da bi tudi na področju množičnosti in športne rekreacije nujno potrebovali vsaj enega strokovnega profesionalnega delavca. Društvo Partizan Murska Sobota je že doseglo takšen nivo razvoja, da brez poklicnega delavca ni mogoč nadaljnji razvoj. Vse to pa so seveda samo želje. Bojim se namreč, da tudi v tem srednjeročnem obdobju ne bomo dosegli vidnejših uspehov, zlasti zaradi zaostrenih pogojev zaposlovanja zunaj gospodarstva. Kljub vsemu pa menim, da je potrebno dati vse priznanje amaterskim in dvema profesionalnima delavcema na področju telesne kulture v naši občini, saj smo kljub skromnim pogojem dosegli zavidljive uspehe."

F. Maučec

NAMIZNI TENIS

Sobočani brez zmage

V finalu ekipnega prvenstva Slovenije za mladince, ki je bilo v Novi Gorici, je po kvalifikacijskih tekmovanjih sodelovalo 8 ekip. Sobočani, ki so imeli težave že na kvalifikacijah, v tej konkurenci niso mogli napraviti ničesar, ker je bila kvaliteta ostalih ekip boljša in so tako brez zmage pristali na zadnjem mestu. Vedeti je namreč treba, da se danes v Sloveniji dobro dela v veliko klubih in da se je vedno težje prebiti med najboljše, čeprav je kvaliteta zdajšnje slovenske generacije slabša od prejšnjih. Sobočanom je lahko le v tolažbo, da so bili ena izmed najmlajših ekip, ki bi lahko z resnim in trdim delom v prihodnje dosegla več. Za Sobočane so nastopili Močan s scorom 6:13, Kovač 6:8, Kolar 1:5 in Zadravec 0:9.

Rezultati: SOBOTA—Triglav 0:5, Gorica 2:5, Fužinar 4:5, Kajuh 2:5, Kočevje 2:5, Maribor 1:5, Olimpija 2:5. M. U.

OBČ. LIGA LENDAVA

Sodeluje deset ekip

Pričelo se je tekmovanje v občinski rekreacijski namiznoteniški ligi Lendava. Tokrat sodeluje deset ekip. Odigrano je bilo prvo kolo. Rezultati: D. Lugarič—Partizan 5:2, Varstvoj II—Varstroj I. 0:5, Petišovci—Dobrovnik 5:0, Dolina—G. Lakoš 5:0 in INA-Nafta—Bistrica 5:2. M. U.

KOŠARKA — II. ZVEZNA LIGA

Pomurje : Zlatorog 72:62

V tekmovanju druge slovenske košarkarske lige so košarkarji Pomurja premagali ekipo Zlatoroga iz Laškega. Koše za Pomurje so dosegli: Sedonja 18, Marinič 14, Rajbar 12, Mauko 10, Horvat 9, Fujs 6 in Titan 3. Sodila sta Tkavc iz Maribora in Rapl iz M. Sobote. Pomurje je z 12 točkami na petem mestu. V naslednjem kolu pa igra z Litijo.

PRIJATELJSKI NOGOMET

LENDAVA : POLET 4:3

V prijateljski tekmi so nogometaši Lendave premagali moštvo Poleta iz Pribislavec. Strelca golov sta bila Banotai in Krajačič, vsak po dva. Pred okrog 50 gledalci je sodil Pahor iz Lendave.

LOKOMOTIVA : MURA 6:0

Nogometaši Mure iz M. Sobote so gostovali v Koprivnici in se v prijateljski tekmi pomerili z domačo Lokomotivo. Domačini so bili premočan nasprotnik za Sobočane in visoko zmagali.

V nedeljo gostuje v M. Soboti moštvo Radnika iz V. Gorice.

Pomurje : Puljanka 66:81

V derbi tekmi zadnjih dveh ekip v drugi zvezni ligi so prepričljivo zmagale košarkarice Puljanke, ki so bile boljši nasprotnik in si določeno prednost za zmago zagotovile že v prvem polčasu. Koše za Pomurje so dosegle: Gregor 13, Rogan 12, Gotar 11, Kardoš 11, Benko 8, Koren 6 in Šiško 5. Sodila sta Jovanović (Pulj) in Sekulič (Reka). V naslednjem kolu igra Pomurje z ekipo Rade Končar.

SKRB MNOŽIČNIM AKCIJAM

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu ZSS v Murski Soboti je pripravila seminar za referente za šport in rekreacijo v osnovnih sindikalnih organizacijah soboške občine. Seminarja se je udeležilo okrog 40 rekreatorjev. Dogovorili so se, da bodo letošnje sindikalne športne igre potekale v 16 športnih panogah, s prijavami pa je potrebno pohiteti, da bi s tekmovanji lahko pravočasno pričeli. Nadalje so govorili o potrebi po organizaciji množičnih športno-rekreacijskih akcij in sklenili, da bodo tem v prihodnje posvečali večjo skrb, o njihovem poteku pa sproti obveščali sindikalne organizacije. Tudi letos bo razpisan seminar za organizatorje športne rekreacije, zato že sedaj pozivajo vse, ki se želijo ukvarjati s to dejavnostjo, da se čimprej prijavijo, saj se bo tečaj lahko začel, ko bo prijavljenih vsaj 15 kandidatov. Pogovarjali pa so se tudi o organizaciji seminarja o aktivnem odmoru med delom, ki naj bi bil v maju. Predhodno pa bodo pripravili demonstracije.

globtour

POTOVALNA AGENCIJA
turistična agencija Maribor, Vita Kraigherja 4, tel. (062) 25-582, 28-860, 28-780

POSLOVALNICA RADENCI
Hotel Radin, tel. 73-040

Predstavlja svoj program za leto 1981

ZIMSKA REKREACIJA NA SNEGU
— POPOVA ŠAPKA z letalom iz Maribora, od 5. do 10. marca
— KORALPE apartmaji — od 4. marca do 4. aprila
— KRANJSKA GORA, BLED, GOZD MARTULJEK, JEZERSKO, BOVEC, KALIČ

...NA MORJU
— PORTOROŽ, POREČ, VRSAR, RAB, HVAR, ŠIBENIK, PRIMOŠTEN, TROGIR, DUBROVNIK, HERCEGNOVI

— IN V ZDRAVILIŠČIH
— ČATEŠKE IN DOLENJSKE TOPLICE, RADENSKA, izbirate lahko med paketi za konec tedna ali 7-dnevni aranžmaji

IZLETI DOMA do konca marca
— BEOGRAD IN ŠUMADIJA 1-dnevni izlet, BEOGRAD—DJERDAP 2-dnevni izlet, BEOGRAD—SAMOSTANI SRBIJE 2-dnevni izlet

1-DNEVNI ALI VEČDNEVNI IZLETI, POSEBNO PRIMERNI ZA ŠOLSKE SKUPINE
— MAVROVO—OHRID—SOLUN, PO POTEH AVNOJA, PO POTEH KMEČKIH UPOROV, PREKMURJE, LOGARSKA DOLINA, GORENJSKA, PARTIZANSKE TURE (Dražgoše, bolnišnica Franja, Kočevski Rog, Baza 20), ROJSTNI KRAJI SLOVENSKIH PESNIKOV IN PISATELJEV (Kotlje, Velenje, Vrba, Škofja Loka, Vrhnika), SARAJEVO—TJENTIŠTE

IZLETI V TUJINO
— KITAJSKA (obisk svetovnega prvenstva v hokeju od 9. do 16. marca)
— JAPONSKA—HONKONG—TAJSKA—INDIJA (kongres ikebane) od 24. maja do 14. junija — INDIJA—NEPAL (po poteh Bude) od 13. do 27. septembra — TURČIJA (Carigrad) vsak petek — 5 dni — ČSSR (Praga) — DDR (konec tedna v Berlinu) vsak četrtek, za 4 dni — EGIPT (Kairo) vsako nedeljo, za 8 ali 5 dni — ITALIJA (Rim) vsak četrtek, za 4 dni — ŠPANIJA (konec tedna v Madridu) vsak petek, za 4 dni — FRANCIJA (Pariz) vsak petek, za 4 dni — V. BRITANIJA, vsak četrtek za 4 dni — GRČIJA, vsako soboto, za 4 dni — MALTA, vsako soboto, za 7 dni — LIZBONA, **čarter iz Maribora,** od 16. do 20. in od 20. do 24. aprila — MAROKO—TANGER, **čarter iz Maribora,** od 24. do 29. aprila in od 29. aprila do 3. maja

MEDNARODNI SEJMI IN RAZSTAVE
— MÜNCHEN — IHM mednarodni obrtniški sejem od 15. do 16. marca — HANNOVER od 2. do 4. aprila, mednarodni spomladanski velesejem, **čarter iz Maribora** — ISPO mednarodni sejem športnih artiklov od 26. do 28. februarja — IFAT mednarodni strokovni sejem strojev in naprav za vzdrževanje kanalizacije in za zimsko službo, od 24. do 26. junija — VERONA — mednarodni kmetijski sejem od 7. do 15. marca (izbirate lahko med eno, dvo ali tridnevnimi izleti) — BASEL—DIDACTA od 25. do 28. marca — DÜSSELDORF — mednarodni sejem Euroshop od 6. do 9. aprila — INTERPACK mednarodni sejem pakirnih strojev, embalaže in slaščičarskih strojev, od 18. do 21. maja

Posebna ponudba: S CONCORDOM V LONDON od 26. do 29. marca

GLOBTOUR VAM PONUJA IN ORGANIZIRA:
— prodajo domačih in mednarodnih letalskih vozovnic — čarterske izlete po domovini in tujini — potne liste in vizume — rezervacijo hotelov v domovini in tujini — letalske in avtobusne izlete po domovini in tujini — rezervacije za počitnice, celo leto — obisk mednarodnih sejmov in razstav

II. MEDREPUBLIŠKA ROKOBORSKA LIGA

SOBOČANI PRVAKI BREZ PORAZA

M. SOBOTA—VARTEKS 7:4

V zaostali prvenstveni tekmi druge medrepubliške rokoborske lige je ekipa soboškega Partizana v derbi tekmi za naslov prvaka prepričljivo premagala Varteks iz Ludbrega. Posamezne borbe pa so se končale takole: do 48 kg: Kurbus—Beliša 0:1, do 52 kg: Balažic—Horvat 1:0, do 57 kg: Jože Vrbančič—Čič 1:0, do 62 kg: Danijel Vrbančič—Medjimurec 1:0, do 68 kg: Rous—Škorjanec 0:1, do 74 kg: Podlesek—Novačič 1:0, do 78 Gobec—Rajh 1:0, do 82 kg: Halas—Stubičar 1:0, do 90 kg: Kous—Štali 1:0, do 100 kg: Kisilak—Pajnič 0:1, nad 100 kg. Pokos je zmagal brez borbe, ker Sobočani niso imeli predstavnika.

Tako je ekipa soboškega Partizana osvojila naslov prvaka in si pridobila pravico sodelovanja v I. medrepubliški rokoborski ligi, kar je vsekakor lep uspeh, zlasti, ker so prvič nastopali v tej konkurenci z dokaj mlado ekipo.

Končna lestvica

M. Sobota	6	6	0	0	50:16	12
Varteks	6	4	0	2	40:26	8
Naftaplin	6	1	0	5	26:40	2
Grosuplje	6	1	0	5	16:50	2

ŠAH

VODI LOVRENČIČ

Šahovsko društvo Ljutomer je pripravilo šahovska turnirja za januar in februar. Turnirja se je udeležilo 11 šahistov, ki so igrali dvokrožno. Na januarskem turnirju je zmagal Vlado Cmrekar skupaj z bratom Dušanom, v februarju pa Lovrenčič.

Po dveh turnirjih vodi Lovrenčič z 31 točkami pred Rožmanom 29,5, V. Cmrekarjem 28,5, D. Cmrekarjem 25,5 točke itd. Pravkar poteka tudi prvenstvo Ljutomera v šahu.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED OD 28. FEBRUARJA DO 3. MARCA

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.10 Poročila 8.15 Minigodci v glasbeni deželi 8.25 Lolek in Bolek, poljska risana serija 8.35 Zbris — Storžkovo popoldne: Dolgi Filip 8.50 Tovarišija, mladinska nadaljevanka TV Skopje 9.20 Mali svet, otroška oddaja TV Zagreb 9.50 Od refleksa do logike 10.25 Oberstdorf: Smučarski poleti, prenos 13.30 Nogomet Radnički (Niš) : Sarajevo, prenos (do 14.50) v odmoru.. 15.50 Poročila 15.55 Lov na mačko, češki film 17.15 Košarka v odmoru... 18.55 Naš kraj 19.10 Zlata ptica 19.15 Risanka 19.20 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Srečanja 21.40 Propagandna oddaja 21.45 Spet s popevko na evrovizijo, zabavno glasbena oddaja TV Bg 22.55 TV Kažipot 23.15 Poročila

Oddajniki II TV mreže:

17.30 Glasba narodov 18.00 Iz sporeda TV... 18.30 Na vrat na nos, TV nadaljevanka 19.30 TV Dnevnik 20.00 Življenje na zemlji, dokumentarna oddaja 20.55 Poročila 21.05 Feljton 21.35 Športna sobota 21.55 Resna glasba (do 22.40)

TV ZAGREB

9.30 do 12.55 Izobraževalni spored, 14.35 Pregled sporeda, 14.40 Veliko mesto, 16.00 Poročila, 16.05 TV koledar, 16.15 Juruki v Makedoniji, 16.45 Glasba narodov: Kitajska, 17.15 Naš studio, 18.15 Pesniki, 18.45 Nogomet: Crvena Zvezda—Dinamo (reportažni zapis), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Izbor za Evrovizijsko pesem, 21.10 EPP, 21.15 Komisar Moulin, 22.45 Dnevnik, 23.00 Polnočna promenada, 0.30 Pregled sporeda za nedeljo.

TV AVSTRIJA

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Angleščina, 9.30 Francoščina, 10.05 Ruščina, 10.35 Pisatelji v Avstriji, 11.25 Nočni studio, 12.30 Pojmo skupaj, 13.00 Opoldanska redakcija, 14.20 Zadeva Styx (film), 16.00 Visoka hiša, 17.00 Vesela škatlja, 17.30 Obalni pirati, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 18.50 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Šport in reklame, 20.15 Juke Box, 21.45 Reklame, 21.50 Šport, 22.10 Brasil Tropical, 22.55 Poročila

Drugi program

17.00 Ljuba družina, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Nogomet, 19.00 Trailer, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Primer za ljudskega advokata?, 20.15 Otroci (komedija), 21.55 Religija, 22.00 Umori Mr. ABC, 23.25 Pročila,

TV MADŽARSKA

8.00 Šolska TV. 8.45 Za otroke. Upor žensk, film. 14.05 Valovi Črnega morja, nadaljevanka. 15.10 Za otroke: lej, šah. 16.00 Kuhajmo! 16.25 Nogomet, Ferencvaros-Videoton. 18.15 Risanka. 18.25 Reportaža. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Liliomfi, madžarski film. 21.55 Kongres KP SZ. 22.15 TV dnevnik. 22.25 Priča obtožbe, film.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Prenos osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (Telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

8.35 Poročila 8.40 Petrov dojenček, švedska mladinska serija 9.25 J. Horvat: Maček pod čelado, nadaljevanka TV Zagreb 10.25 Oberstdorf: Smučarski poleti, prenos 13.30/14.00 TV kažipot (do 13.50/14.20) 16.30 Poročila 16.35 Ponišavlje, dokumentarna oddaja TV Beograd 17.05 Športna poročila 17.15 Žetev divjega vetra, ameriški film 19.15 Risanka 19Q!20 Cik cak 19.22 TV nocoj 19.24 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 M. Smoje: Veliko mesto, zadnji del nadaljevanke TV Zagreb 21.20 Propagandna oddaja 21.25 Slovenska mesta: Škofja Loka 21.55 V znamenju 22.15 Športni pregled

Oddajniki II. TV mreže:

9.00 Oddaje za JLA (do 12.00) 15.05 Nedeljsko popoldne 16.25 Košarka Jugoplastika:Partizan, prenos v odmoru... 17.50 Nedeljsko popoldne, vključitev 19.00 Risanka 19.30 TV dnevnik 20.00 Zakaj imam rad jazz 21.00 Včeraj, danes, jutri 21.25 Igrani film

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Po jutru se pozna dan, 11.30 Narodna glasba, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Pregled sporeda, 13.05 Ali imate radi TV?, 13.35 Oliver Twist (film), 15.05 Nedeljsko popoldne, 19.00 Risanke, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Veliko mesto, 21.25 EPP, 21,30 Njegoš: Biljarda (dok. oddaja), 22.00 Dnevnik, 22.20 Športni pregled, 23.05 Pregled sporeda za ponedeljek.

TV AVSTRIJA

11.00 Predtakt, 11.15 ORF stereo-koncert, 12.20 Divje noči Burli. O., 15.15 Dogodivščine kardinala Brauna (film), 16.45 Hiša duhov, 17.15 Ostržek, 17.40 Spanček Zaspanček, 17.45 Klub seniorjev, 18.25 ORF danes, 18.30 Ljudska glasba Avstrije, 19.00 Avstrija v sliki, 19.25 Religija, 19.30 Čas v sliki 19.50 Šport, 20.15 Ojoj Willi, 21.45 Svetniški sij (film).

DRUGI PROGRAM

10.00 Gledališka matineja, 16.15 ORF danes, 16.20 Koncertna ura, 17.15 Risanka, 18.30 O. K., 19.30 Čas v sliki, 19.50 Tedenski pregled, 20.15 Alfredo, Alfredo (film), 21.45 Šport, 22.00 James Last vabi.

TV MADŽARSKA

7.55 Šola za vsakogar. 9.00 Za otroke. 10.00 Moj prijatelj Bonca, TV igra. 11.00 Košarka. 14.20 Štorklja, 2. del. 14.45 Cirkus, amer. film. 15.30 Zasebno življenje Henrika VIII., filmska komedija. 17.00 Poje Lasco Laszlo Szalay. 17.35 Priporočamo naše sporede. 18.00 Kviz. 19.00 Teden; akutalnosti, reportaže. 20.00Poročila. 20.10 Volpone, komedija.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče prejšnjega tedna in ob 17.00 — Vključitev sporeda Radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

8.45 TV v šoli, 10.00 TV v šoli (do 12.05), 14.55 TV v šoli — ponovitev, 16.05 Kmetijska oddaja TV Sarajevo, 17.05 Poročila, 17.10 Vrtec na obisku: Šviga-švaga, 17.30 Poljudno znanstveni film, 18.00 Narava in človek: Zdravilne korenine, 18.30 Obzornik, 18.40 Mozaik, 18.45 Pop godba: Jani Kovačič, Buldogi, Lublanski psi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Beran-E. Kusturica: Bife Titanik, drama TV Sarajevo — po noveli Iva Andrića, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 35 MM, oddaja o filmu, 22.10 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarščini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Pravljica, 18.15 Znana, neznana Jugoslavija, 18.45 Glasbena medigra, 18.50 Športna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Po poteh spoznanj, 20.50 Zagrebška panorama, 21.15 B. Ibanez: Trsje in blato, španska nadaljevanka, 22.15 7 + 7, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 23.15).

TV ZAGREB

8.45 do 12.05 Izobraževalni spored, 14.55 do 16.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Minute za pravljico, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Karlovca, 18.45 Mladinska oddaja. 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Krizno obdobje (TV drama), 21.25 EPP, 21.30 Izbrani trenutek, 21.35 Kultura v objektivu, 22.20 Dnevnik, 22.35 En avtor, en film, 22.50 Pregled sporeda za torek.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

9.0 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 TV kuhinja, 10.00 ŠOLSKA TV, 10.30 Nebeški valček, 12.00 Visoka hiša, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.30 Lassie, 17.55 Spanček Zaspanček, 19.00 Fauna Iberica, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.54 Reklama, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek in reklame, 21.05 Lisjaki, 21.55 Večerni šport, 22.25 Poročila

DRUGI PROGRAM

17.55 ORF danes, 18.00 Vidiki, 18.30 Usmeritve, 19.00 Risanke, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Edgar iz Tamaracka, 21.05 Olejev strah, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Igra z jabolkom (film), 23.55 Proči,la

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 Kaj pravite o sebi — glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladih, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Prenos sporeda Radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

9.00 TV v šoli, 10.00 TV v šoli (do 12.05), 16.25 Šolska TV: Ob ekvatorju, Lahka atletika I, 17.25 Poročila, 17.30 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 17.40 Večer kolumbijske folklore, 18.05 Pisani svet, 18.35 Obzornik, 18.45 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Odprto za ustvarjalnost, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 A. Prevost: Zgodba o vitezu Des Grieuxu in o Manon Lescaut, francoska nadaljevanka, 21.50 V znamenju, 22.05 Iz koncertnih dvoran: J. Dolar-Balletti a Ouattro, Vivaldi: Koncert za oboo in orkester.

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v Madžarščini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Pionirski tv studio, 18.15 Književnost, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Razvoj popularne glasbe, 20.55 Zagrebška panorama, 21.20 Portreti: Dobrila Smiljanić (do 22.05).

TV ZAGREB

9.00 do 12.05 Izobraževalni spored, 15.00 do 16.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.45 Poročila, 17.45 Pionirski TV studio, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Splošni ljudski odpor, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Signali notranjepolitična oddaja, 20.55 EPP, 21.00 Potovanje (film), 22.40 Dnevnik, 23.00 Pregled sporeda za sredo.

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 Angleščina, 10.00 Šolska TV, 10.30 Zadeva Styx (film), 12.10 Edgar iz Tamaracka, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Cesaričin sel, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.54 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pust v Beljaku, 22.00 Videoteka 22.55 Poročila

DRUGI PROGRAM

17.55 ORF danes, 18.00 Arheologija biblije, 18.30 Galerija, 19.00 Risanka, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Uganite moj poklic (kviz), 21.00 Reklame, 21.03 Horoskop, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Vesela srebrna poroka (film), 23.20 Poročila

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.00 šolska TV. 17.10 Utica. 17.40 Šah mat. 18.05 Pesem doni. 18.30 Kronika Južnega Alföalda. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Igra v treh minutah. 20.05 Tihi don, 3. del sovjetske nadaljevanke. 21.05 Javljamo s kongresa KP SZ, posebna izdaja TV dnevnika. 21.25 Študio '81, kulturni tednik televizije. 22.25 TV dnevnik.

---

radio murska sobota

radijski disco klub

prvih 5 ta hip

PRVIH PET TÁ HIP

1. TIDE IS HIGH — BLONDIE
2. STUPEFACTION — GRAHAM PARKER
3. SOUPER TROUPER — ABBA
4. WOMAN IN LOVE — BARBRA STREISAND
5. MASTER BLASTER — STEVIE WONDER

NOVA GLASBENA UGANKA

GLASUJEM ZA: _____

_____

_____

IME IN PRIMEK: _____

_____

NASLOV: _____

_____

Nagrado Elektrotehne-Šoping je tokrat prejela Renata Torhač iz Dolge vasi 47/a. Čestitamo. Izpolnjene kupone pošljite na naslov Radio M. Sobota, Titova 29, M. Sobota, do petka, 6. marca. Oddaja bo na sporedu v torek, 3. marca od 17.30 do 18.00 ure. Prijetno poslušanje vam želimo.
Rešitev glasbene uganke: Corina, Corina — Joe Turner.

SGP Konstruktor Maribor, n. sol. o.
TOZD Opekarna Lendava, n. sol. o.
Dolga vas 42
objavlja na podlagi sklepa delavskega sveta

javno dražbo

za prodajo
kamiona CSEPEL
tip D 452L, nosilnost 6 t, v voznem stanju, izklicna cena 60.000.
Javna licitacija bo v prostorih sedeža opekarne dne 5. 3. 1981 s pričetkom ob 8. uri. Ogled kamiona bo mogoč do ene ure pred pričetkom licitacije.

Razpisna komisija pri upravi za inšpekcijske službe občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota

I.

RAZPISUJE

prosta dela in naloge
veterinarskega inšpektorja za enoto Ljutomer
Pogoj: visoka izobrazba veterinarske smeri, opravljen strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj
elektroenergetskega inšpektorja
Pogoj: visoka izobrazba elektro smeri, opravljen strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj
urbanističnega inšpektorja
Pogoj: višja izobrazba — pravne ali gradbene smeri, opravljen strokovni izpit in 3 leta delovnih izkušenj
dva sanitarna inšpektorja — v enoti Ljutomer in M. Sobota
Pogoj: višja izobrazba sanitarne smeri, opravljen strokovni izpit in 3 leta delovnih izkušenj
dva tržna inšpektorja — za enoto Lendava in Ljutomer
Pogoj: višja izobrazba pravne, upravne ali ekonomske smeri, opravljen strokovni izpit in 3 leta delovnih izkušenj.

II.

OBJAVLJA

prosta dela in naloge administrativnih opravil v enoti Ljutomer
Pogoj: srednja izobrazba — administrativne ali ekonomske smeri.

Delovno razmerje za razpisana prosta dela in naloge pod I. se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Izbrani kandidati bodo imenovani za dobo 4 let.

Delovno razmerje za objavljena dela in naloge pod II. se sklene za določen čas z delovnim časom 4 ure dnevno.

Kandidati morajo poleg navedenih imeti še moralno-politične kvalitete.

Prijave kolkovane z 4 din, z dokazili o strokovnosti in življenjepisom vložite na Upravi za inšpekcijske službe občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota v Murski Soboti v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

tedenski koledar

SOBOTA, 28. februar — Romana
NEDELJA, 1. marec — Albin
PONEDELJEK, 2. marec — Milena
TOREK, 3. marec — Pust

kino

„PARK" MURSKA SOBOTA
1. marca ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „PEKEL V VESOLJU";
2. marca ob 18. in 20. uri domači dokumentarni film: „POTRES V ČRNI GORI";
3. in 4. marca ob 18. in 20. uri italijanski barvni kinemaskopski film: „LUANA".

LJUTOMER
28. februarja ob 19.30 uri ter 1. marca ob 17.15 in 19.30 uri ameriški film: „DOMINIOUE — DUH KI UBIJA".

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU
28. februarja in 1. marca film: „ZAPELJIVKA".

GORNJA RADGONA
28. februarja ob 19. uri japonski film: „VOJNA V VESOLJU";
1. marca ob 9.30 japonski film: „VOJNA V VESOLJU" in ob 17. uri film: „DOŽIVLJAJI PRIVATNEGA DETEKTIVA".

LENDAVA
28. februarja ob 17. in 19.30 uri italijanski film: „GNEČA V AFRIKI".

ČRENŠOVCI
28. februarja in 1. marca domači barvni film: „NA KLANCU".

VELIKA POLANA
28. februarja ob 19. uri in 1. marca ob 13. uri ameriški film: „BITKA ZA MIDWAY".

VERŽEJ
28. februarja in 1. marca ob 15. uri film: „NOBODY IN INDIJANCI".

prodam

ZEMLJIŠČE v izmeri 38 arov v Lahoncih, primerno za vikend, prodam. Ogled zemljišča je možen vsak dan. Jože Zavec, Lahonci 40, p. Ivanjkovci. M—OP

MOLZNI STROJ (na kolesih), 1-fazni, ugodno prodam. Naslov na upravi. M—603

HRASTOVE DESKE (2-colne) in enoosno prikolico za živino, prodam. Beznovci 46. M—604

TRAJNOGOREČO PEČ na trda goriva, dobro ohranjeno, prodam. Gomilice 71/B. M—606

TRAKTOR STEYR 28 KS (hrošč), prodam. Veščica 50. M—608

126 P, letnik 1979, naprodaj. Tešanovci 110. M-609

ETAŽNO PEČ za centralno gretje (30.000 kalorij), prodam. Šalovci 3. M—611

FORD TAUNUS 12 M, karoserija obnovljena, prodam. Vzamem tudi ček. Lipovci 119. M—612

CISTERNO ZA GNOJNICO (2200 l) prodam. Lipovci 193. M—613

ŠKODA 1000 MB, letnik 1967, prodam. Kroška 14 Murska Sobota, telefon 22-514. M—614

Agrotehnika-Gruda TOZD Agrotehnika PE Murska Sobota, objavlja prosto delovno mesto,

skladiščnega delavca

Nastop službe takoj, za nedoločen čas, OD po pravilniku. Rok prijave 15 dni od datuma objave.
Prošnje pošljite na naslov: Agrotehnika-Gruda, PE Murska Sobota, Titova 25.

EMO — TOZD TOVARNA TOBI
SERVISNA SLUŽBA

OBVEŠČA CENJENE STRANKE, DA JE NA NOVO ODPRLA

SERVISNO DELAVNICO

ZA OLJNE, TRAJNOGOREČE, CENTRALNE in ELEKTRIČNE PEČI, v Murski Soboti, Ul. 17. oktobra 23.

Se priporočamo!

FERGUSON 65 KS, prodam. Ogled v soboto: Beznovci 47. M—618

MOTORNO ŽAGO, staro tri leta, prodam. Naslov v upravi lista. M—619

TRAVNIKA, njivo in gozd v k. o. Rakičan, prodam. Naslov v upravi lista. M—620

TRAKTOR STEYR 18 KM s koso, in plugom , prodam. Lebar, Turnišče 118. M—621

SEDEŽNO GARNITURO, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Vlaj, Predanovci 21, p. Puconci.M—622

ZIDNO OPEKO — domačo, novo in vinograd, 18 arov, prodam. Mešalec prodam ali dam v najem. Opremljeno sobo in kuhinjo na Vaneči oddam brezplačno solidnima zakoncema. Naslov v upravi lista. M—610

HIŠO v Nedelici št. 154, prodam. Vse informacije dobite pri Denšu, Nedelica 45. M—623

RENAULT—8, poceni prodam tudi po delih. Moravci 4. M—624

AVTO CITROEN GS CLUB, 1975, prevoženih 68.000 km, registrirano do februarja 1982, prodam. Stara 1, Murska Sobota, telefon 23-141 — popoldne. M—625

FORD TAUNUS 15 M KARAVAN, prodam. Habot, Lendavska cesta 73. M—627

R—6, letnik 69, dobro ohranjen, prodam. Vzamem tudi ček. Karel Šarkanj, Mojstrska 2, Murska Sobota. M—628

ŽETVENI KOMBAJN „KLAS" in nakladalno prikolico, prodam. Alojz Kralj, Spodnja Ščavnica 71. M—632

BUČNO OLJE PRODAM. Naslov v upravi lista. M—633

MOTOR IN MENJALNIK ZA ZASTAVO 750 ter rezervne dele za NSU 1200 C, prodam. Maučec, Cankarjevo naselje 43. M—635

DELOVNA ORGANIZACIJA KUPUJE ZA SVOJEGA DELAVCA ENO ALI DVOSOBNO STANOVANJE. PONUDBE POŠLJITE NA UPRAVO VESTNIKA. M-MM

PEVSKO OZVOČENJE 120 W, SIMS W, prodam. Jože Nežič, Trimlini 1, Lendava. M—636

VARILNI APARAT VAREX 135—145 A — novi, še z garancijo, po stari ceni prodam. Jože Kuhar, Vanča vas 20, p. Tišina. M—637

OPEL REKORD, letnik 1972, v dobrem stanju, ugodno prodam. Veščica 50, telefon 22-154. M—638

RENAULT—4, letnik 1969, leva stran karambolirana, motor v voznem stanju, prodam. Milan Kavaš, Trnje 149. M—639

TRAKTOR SAME 32 KM, prodam. Puževci 3, p. Bodonci. M—640

GRADBENO PARCELO v Črenšovcih, prodam. Naslov v upravi lista. M—641

BREJO TELICO ali kravo, kontrola A, prodam. Pečarovci 72, p. Mačkovci. M—642

HIŠO v Ljutomeru, prodam. Ormoška 20. Liutomer. Vi—66

AVTOMOBIL ŠKODA 100 L, prevoženih 62.000 km, ugodno naprodaj. Franc Tola, Cven 59, p. Ljutomer. Vi—64

DVA VINOGRADA: V MORAVCIH, 33 arov, z novo kletjo (vodovod) ter ostrešjem in v Drakovcih, na lepi sončni legi, 33 arov, novi nasad, prodam. Štefan Hozjan, Drakovci 74, p. Bučkovci. Vi—65'

KAMIONSKO PRIKOLICO, 5 t, s cerado, prodam. Telefon 77-035. M—643

TRI BREJE SVINJE PRODAM. Jakšič, Dolnja Bistrica 37, p. Črenšovci. M—644

GOSTILNO OB CESTI LJUBLJANA—CELJE, dobro vpeljano, zaradi selitve, prodam. Interesenti se naj oglasijo vsak dan popoldne. Naslov v upravi lista. M—OP

LADO 1600, letnik 1980, prevoženih 2.000 km, prodam. Franc Idič, Bakovci 200. M—645

GOZDNE IN NJIVSKE PARCELE v Stanjevcih, prodam. Gozd je mešan. Informacije: Sebeborci 4. M—646

ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1980, prodam. Vzamem tudi ček. Talanjeva 5, M. Sobota. M—647

VSELJIVO HIŠO, gospodarska poslopja in 3 ha zemlje v Moravcih, p. Bučkovci, prodam. Informacije: Elizabeta Horvat, Ljutomer, Cankarjeva 6. Mi—67

ŠKODO 120 LS, oktober 1978, 35.000 km, ugodno prodam. Informacije po telefonu 74-612 od 7—8 ure in od 16. do 18. ure. M—648

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO MENGELE, 35 ccm, puhalnik za seno in žetveno napravo za kosilnico laverda, prodam. Hotiza 142. M—649

STANOVANJSKO HIŠO v centru mesta M. Sobota (delavnica z orodjem), prodam. Naslov v upravi lista. M—650

KOMBAJN EPLLE, ugodno prodam. Domanjševci 9, p. Križevci v Prekmurju. M—585

PRALNI STROJ PRODAM. Ogled vsak dan po 15. uri. Marija de Corti, Radenci 227, blok 26. M—588

ŠKODO 100, letnik 71, registrirano do avgusta, prodam za 16.000 din. Franc Kreft, Krog 185. M—592

ZASTAVO 101 PRODAM. Ogled popoldne. Gregorčičeva 16. M—651

AVTO SIMCA 1300 SPECIAL, prodam. Ogled po 14. uri. Severjeva 9, Murska Sobota. M—654

kupim

TRAKTOR STEYR 18 KS, kupim. Skakovci 50, p. Cankova. M—630

KOTEL ZA ŽGANJEKUHO (40 l), kupim. Karel Antonič, Okoslavci 66, p. Videm. M—631

sobe

SOSTANOVALKO V CENTRU RADENC, iščem. Informacije: telefon 73-138. M—616

razno

Opravljam raznovrstne kleparske in krovske storitve — hitro in po konkurenčnih cenah. Ivo Kodba, Veščica 3, Ljutomer. M—605

ABC POMURKA
KMETIJSKO GOSPODARSTVO
RAKIČAN, n. sol. o.
Rakičan

TOZD POLJEDELSTVO IN GOVEDOREJA BELTINCI

ABC Pomurka-KG Rakičan, TOZD Poljedelstvo in govedoreja Beltinci, objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja prosta opravila in naloge na ek. enoti Tešanovci

- **ENEGA ŽIVINOREJCA**
- **ENEGA POLJEDELCA IN**
- **ENEGA TRAKTORISTA**

Za opravljanje del in nalog delavci združujejo delo za nedoločen čas. Kandidati naj pošljejo pismene vloge v 15 dneh od dneva objave na naslov:
ABC Pomurka-KG Rakičan, DeS
— kadrovski službi
p. M. Sobota

Svet krajevne skupnosti Kapela v sporazumu s krajevno skupnostjo Radenci, objavlja prosta dela in naloge

TAJNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI

za področje KS Kapela in KS Radenci.

Kandidat mora izpolnjevati sledeče pogoje:
- srednješolsko izobrazbo ustrezne smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj
- poznavanje samoupravnega in družbeno-političnega sistema v krajevni skupnosti

Delo je za nedoločen čas.
Osebni dohodek je določen s posebnim sporazumom podpisnic krajevnih skupnosti SRS.

Prijave sprejema: Svet krajevne skupnosti Kapela, 69252 Radenci.

Prijavo pošljite v 15 dneh od dneva objave.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh od dneva preteka objavnega roka.

VESTNIK

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltednik ob torkih in petkih — Cena posamezne številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame in stare mame

Marije Andrejek

iz Dolenec

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti in darovali vence.
Posebna zahvala sorodnikom in sosedom, ki so nam v prvih, najtežjih trenutkih priskočili na pomoč.
Še enkrat vsem — prisrčna hvala!

Žalujoči: sinova in hčerke z družinami

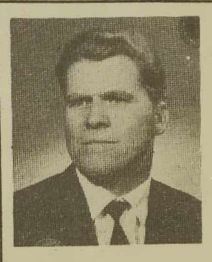

ZAHVALA

V 69. letu starosti je zahrbtna bolezen iztrgala iz naše sredine dragega moža, očeta in dedka

Franca Maroša

iz Melinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga obiskovali v času bolezni, ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili vence in cvetje. Lepa zahvala g. župniku Marošu iz Veržeja za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in Andreju Marošu za poslovilne besede.
Posebna zahvala dr. Perkiču in zdravniškemu osebju pljučnega oddelka soboške bolnišnice.

Žalujoči: žena Marija, sin Franc z družino, hčerka Emica z družino, hčerka Micka z možem ter sinovi Anton, Andrej in Tomislav

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega očeta, dedka, tasta in strica

Franca Kereca

šefa borze dela v pokoju

se iskreno zahvaljujemo generalnemu vikarju dr. Jožetu Smeju, g. župniku Martinu Poredošu, čč. duhovnikom Salezijanske družbe in g. Janku Škrabanu za svečani pogrebni obred in tople poslovilne besede.
Iskrena hvala cerkvenemu pevskemu zboru za ganljivo petje, predstavniku krajevne skupnosti Ludviku Temlinu za poslovilne besede in kolektivu gimnazije v M. Soboti.
Zahvaljujemo se tudi dr. Štefanu Vučaku in osebju internega oddelka bolnišnice v M. Soboti za vso nego in skrb ter vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje. M. Sobota, Ljubljana, Koper, 23. 2. 1981

Žalujoči: sin Jože, hčerki Dolorica in Valerija z družinami

O, saj ni smrti, ni smrti,
samo tišina je pregloboka,
kakor v zelenem prostranem gozdu.
(Kosovel)

ZAHVALA

V 37. letu starosti nas je tragično, mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin, brat in stric

Janez Török

iz Bokrač 7

Iskreno se zahvaljujemo prijateljem, znancem in sorodnikom, duhovniku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke.
Lepa zahvala tudi govorniku Mihaelu Tremlu za poslovilne besede ob odprtem grobu, GD Bokrači, Krnci in Dolina, kolektivu DO za PTT za venec, zdravnikom in strežnemu osebju Katharinen hospital Stuttgart, gradbenemu podjetju Hubert Czech, njegovim sodelavcem, posebno tov. Aletoviču in njegovim prijateljem iz Ingolstata.

Žalujoči: oče, mama, brata Ernest in Simon ter sestra Irena z družinami in ostalo sorodstvo

NEKDAJ „GATRI", ZDAJ TRAČNE ŽAGE

Poln naslov delovnega kolektiva v Boračevi pri Radencih, za katerega se je doslej zgolj vedelo, da obstaja, je Marles temeljna organizacija združenega dela Žaga in zabojarna Radenci. V tozd se je preimenoval leta 1974, sicer pa je bil tod prej obrat oziroma delovna enota in še pred tem zasebna žaga. Marlesova žaga se je iz Gornje Radgone preselila na sedanjo lokacijo v šestdesetih letih. Početka je delo in sredstva združevalo 65 zaposlenih, leta 1965 pa so bili spričo pomanjkanja surovin primorani odpustiti 12 delavcev. Poslej se je število zaposlenih gibalo med 50 in 60.

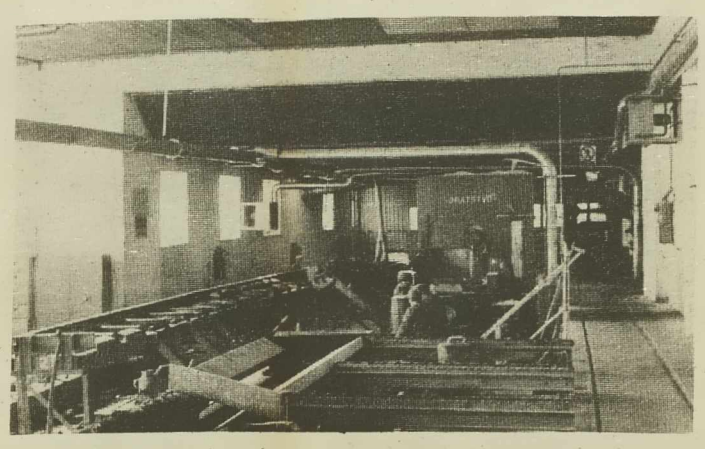

Delovni utrip iz Marlesovega tozda Žaga in zabojarna v Boračevi pri radencih.

VEČINO PROIZVODNJE IZVAŽAJO

Z lastnimi sredstvi opravljena rekonstrukcija žage in novih linij leta 1974 se jim je krepko poznala pri proizvodnji. Leto kasneje so namreč proizvodnjo povečali kar za 60 odstotkov, tako da so s poprejšnjih 4 do 4,5 tisoč kubičnih metrov lesa, kolikor so ga razžagali, prešli na 12 tisoč kubičnih metrov.

Osnovna dejavnost te tozd je torej razrez hlodovine in predelava žaganega lesa v surovovce, to je elemente, ki se rabijo za pohištvo. Izdelujejo jih za potrebe domačih organizacij združenega dela, izvoz in potrebe slovenskega oziroma jugoslovanskega tržišča. Pravzaprav izvažajo — vsaj v večjem obsegu — že od leta 1965, predvsem preko Eksport Drva Zagreb, Drva Rijeka, Slovenijalesa in lastne delovne organizacije, se pravi Marlesa iz Maribora, in sicer največ v Italijo, Sovjetsko zvezo, Grčijo, Poljsko in prekomorske države. Podatki kažejo, da se je izvoz iz leta 1975, ko je znašal okrog 2000 kubičnih metrov žaganega lesa v vrednosti skoraj 5 milijonov dinarjev, precej zvišal, saj so lani izvozili že okrog 2400 kubičnih metrov žaganega lesa vključujoč surovovce, vrednost pa je znašala, upoštevaje seveda skokovito rast cen lesa in lesnih izdelkov, kar nekaj nad 21 milijonov dinarjev. Za ilustracijo in boljše razumevanje naj navedemo, da velja kubični meter smrekovega žaganega lesa z davkom 8600 dinarjev, hrastovega 15.000 dinarjev, zelo kvaliteten les pa dosega po kubičnem metru vrednost tudi nad 18 000 dinarjev, če ne računamo davka.

Med 17 tozdi, kolikor jih združuje delovna organizacija Marles iz Maribora, sodi boračevski tozd med največje izvoznike, poleg tega pa s svojimi proizvodi oskrbuje tovarno pohištva Limbuš, tovarno pohištva Ljutomer in delno tudi Lenart.

V tem delovnem kolektivu načrtujejo, da bi v prihodnje še povečali proizvodnjo elementov za pohištvo, kajti ugotavljajo, da za širitev kapacitet ni posebnih možnosti, zato pa si veliko obetajo od tako imenovanih tračnih žag, ki so nadomestile nekdanje „gatre". Tudi izkoristek je znatnejši: od prejšnjih 60 se je povečal na 67 odstotkov.

PRISOTNA SEZONSKA ODVISNOST

Razen poletnih mesecev, ko morajo kdaj pa kdaj delati tudi v dveh izmenah, teče proizvodni proces v eni izmeni. Lahko bi seveda bil stalno dvoizmenski, če bi imeli na voljo več surovin oziroma, če ne bi bili odvisni od same narave proizvodnje. Naj povemo preprosto: največ dela je še vedno v mesecih marec, april, maj in junij.

Če se zaustavimo pri lanskoletnih rezultatih gospodarjenja boračevskih žagarjev, velja najprej izpostaviti nekatere dohodkovne kazalce. Tako je čisti prihodek znašal 54 milijonov dinarjev, čisti dohodek pa 15,5 milijonov dinarjev. Poprečni mesečni osebni dohodek na delavca se je gibal med 7 in 8 tisoč dinarji, tu in tam tudi manj, odvisno pač od uspešnosti poslovanja. Direktor tozd Jože Jug zatrjuje, da pri osebnih dohodkih niso prekoračevali določil občinske resolucije, še več, da so menda „zdrsnili" pod določen odstotek. Zagotavlja, da imajo delavci med delom organizirano toplo malico in da je ustrezno poskrbljeno za varstvo pri delu. Tako v zadnjem času večjih nezgod pri delu niso zabeležili, če ne štejemo tistih izpred dveh ali treh let. Da je temu tako, pravi Jug, gre zahvala dobro organizirani službi varstva pri delu in rednim dveletnim preizkusom znanja iz predpisov o varstvu pri delu. V tozdu imajo tudi posebej pooblaščenega delavca, ki skrbi za to področje.

NAJPREJ ZASE, POTLEJ ZA DRUGE

Po tem spoznanju, ki sicer daje videz zapiranja v lasten tozd, se ravnajo tudi v svojem majhnem delovnem kolektivu. „K temu nas je preprosto prisilila poslovna politika in še zdaleč ne gre za zapiranje. Resda doslej nismo združevali sredstev v okviru delovne organizacije Marles, zlasti ne za investicijske naložbe, smo pa zato združevali sredstva najprej za stanovanjsko izgradnjo, potlej za amortizacijo, v zadnjem času pa tudi potrdili samoupravni sporazum o združitvi vseh sredstev v okviru delovne organizacije." pojasnjuje direktor Jug. „Moram pa povedati, da navzlic zaostrenim gospodarskim razmeram nismo brez ambicij. Leta 1983 bomo po predvidevanjih začeli z zgradnjo sušilnice, kotlarne na trdo gorivo in decimirnice, to je hale, kjer bo tekla proizvodnja in delna finalizacija elementov za pohištvo. Naložba ni ravno majhna — veljala nas bo po predračunski vrednosti okrog 30 milijonov, s tem da jo bomo večidel plačali sami, medtem ko se združenih sredstev nadejamo v višini največ 5 milijonov dinarjev — a sem prepričan, da jo bomo zmogli."

Tako torej gospodarijo v Marlesovem tozdu Žaga in zabojarna v Boračevi pri Radencih. Lahko bi bili rezultati še boljši, toda k temu bi utegnila največ pripomoči dobra organizacija dela, predvsem v smislu večje povezave lesnih proizvajalcev v Pomurju. Žal je doslej sploh ni bilo.

Branko ŽUNEC

Zaradi slabe ceste brez avtobusa

Na obronku moravskih goric se razprostirajo Gornji Moravci, raztreseno naselje, ki šteje okrog 150 prebivalcev. Kraj je znan tudi po kmečkem turizmu. Prebivalci tega manj razvitega kraja, ki sodi v krajevo skupnost Martjanci, so se izkazali ob raznih akcijah, tako ob elektrifikaciji Moravec, obnovi žage, aktiviranju termalnega vrelca v Moravcih in urejanju cest ter drugih komunalnih pomanjkljivosti. Povsod so vložili veliko prostovoljnega dela, medtem ko danes tarnajo, da niso deležni potrebne pomoči za razreševanje nekaterih perečih problemov kraja.

NAJVEČJI PROBLEM JE CESTA

Pred leti so s sorazmerno velikim prispevkom v okviru krajevne skupnosti Martjanci uspeli asfaltirati 1.400 metrov občinske ceste v naselju Moravci, predlani pa še dodatnih 680 metrov. Predlani so pripravili referendum za sprejem krajevnega samoprispevka, ki pa je šele drugič uspel. Istočasno so se tudi dogovorili skupaj s člani izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota in samoupravno interesno skupnostjo za cestno in komunalno dejavnost, da bodo s skupnim vlaganjem asfaltirali cesto Moravci—Gornji Moravci. Krajani Gornjih Moravec so tudi pripravili borovo gostüvanje in ves izkupiček namenili za razširitev ceste Moravci—gostilna Sep, tako da je ta pripravljena za asfaltiranje. Asfaltiranje ceste Moravci—Gornji Moravci pa je tudi načrtovano v razvojnem programu krajevne skupnosti Martjanci v celotni dolžini 4.700 metrov. Krajani tudi plačujejo dokaj visok samoprispevek, ki znaša 3 odstotke od osebnih dohodkov, 5 odstotkov od katastrskega dohodka, 500 dinarjev od gospodinjstva, 500 dinarjev od avtomobilov in 300 dinarjev od traktorjev. Tako bo vsako gospodinjstvo v petih letih prispevalo okrog 20.000 dinarjev. Krajevna skupnost Martjanci pa je tudi pripravljena dati potreben gramoz iz lastne gramoznice, krajani pa so voljni pomagati še s prostovoljnim delom. Podobno pomoč pa so pripravljeni dati tudi krajani Suhega vrha, ki so prav tako vezani na to cesto. Žal pa asfaltiranje ceste Moravci—Gornji Moravci ni v celoti zajeto v osnutku družbenega plana občine Murska Sobota za to srednjeročno obdobje, načrtujejo le dva kilometra asfalta. Prav zaradi tega so krajani Gornjih Moravec nejevoljni.

Gasilsko-vaški dom v Gornjih Moravcih, kjer imajo kulturno dvorano, mladinsko sobo, gasilsko orodjarno in zbiralnico mleka. V kraju so gasilci in mladina zelo delavni. Uveljavljajo pa se tudi ženske, ki pripravljajo v soboto, 28. februarja, proslavo ob dnevu žena s kulturnim programom. Foto: A. Abraham

Funkcionarji Gornjih Moravec si ogledujejo razorano cesto, ki povezuje Moravce z Gornjimi Moravci. Foto: A. Abraham

NA AVTOBUS SEDEM KILOMETROV PEŠ

Turizma ni mogoče razvijati, zlasti pa ne kmečkega, če ni primernih cestnih povezav, pravijo vaški funkcionarji Gornjih Moravec: Viljem Čarni, Štefan Kučan, Štefan Lainščak in Ivan Erniša, za kar pa po njihovem mnenju obstajajo vsi pogoji, saj tudi ob tako slabih cestah prihajajo v kraj številni turisti, zlasti iz Avstrije. Krajani Gornjih Moravec so pred nekaj leti bili veseli, ko so dobili avtobus, žal pa so prav zaradi slabe ceste zopet ostali brez njega. Tako so prebivalci Gornjih Moravec in Suhega vrha prisiljeni pešačiti sedem kilometrov do avtobusne postaje, kar vsekakor vpliva tudi na delovno storilnost. Najbolj pa so krajani nezadovoljni, ker je zaradi slabe ceste prenehal voziti tudi šolski avtobus, tako da so otroci izpostavljeni prometni nevarnosti.

Kljub vsem težavam, ki jih imajo z zagotavljanjem sredstev za razreševanje perečih komunalnih in drugih problemov, krajani Gornjih Moravec upajo, da bodo vendarle deležni potrebne družbene pomoči in da bo tudi do njih vodila asfaltirana cesta, kar je pogoj za nadaljnji razvoj tega manj razvitega kraja na Goričkem.

F. M.

Spodbudni uspehi TOZD Tiskarna

Lanskoletni rezultati gospodarjenja v temeljni organizaciji združenega dela Tiskarna ZGEP Pomurski tisk iz Murske Sobote, v kateri je zaposlenih blizu 150 delavcev, so navzlic težavnejšim pogojem dokaj ugodni, saj so na marsikaterem področju presegli planska predvidevanja. Ob 3,6-odstotnem porastu zaposlenosti v primerjavi z letom 1979 so znatno povečali zlasti fizični obseg dela, ki ga v grafični industriji merijo po tonah predelanega papirja. Tako so v tem obdobju naredili za 9 odstotkov več grafičnih izdelkov, kar je za okrog 3 odstotke nad načrtovanim. To je znatno hitreje od povprečja v SR Sloveniji, kjer so v prvih devetih mesecih lanskega leta izdelali za 4 odstotke več takih proizvodov. Boljše rezultate pa so dosegli tudi pri številu odtisov, ki jih je v primerjavi z letom poprej več za 11,6 odstotka. Ugodno bilanco v TOZD Tiskarna dokazujejo tudi vrednostni pokazatelji, saj je celotni prihodek znašal nekaj nad 103,27 milijona dinarjev; to pa je za 31 odstotkov več kot leta 1979 oziroma za 12 odstotkov nad planom za leto 1980. Sem je treba prišteti tudi ustvarjeni dohodek, ki je presegel 53,66 milijona dinarjev, kar pomeni, da je višji za 27 odstotkov od doseženega v predlanskem letu (za 7 odstotkov nad predvidevanji).

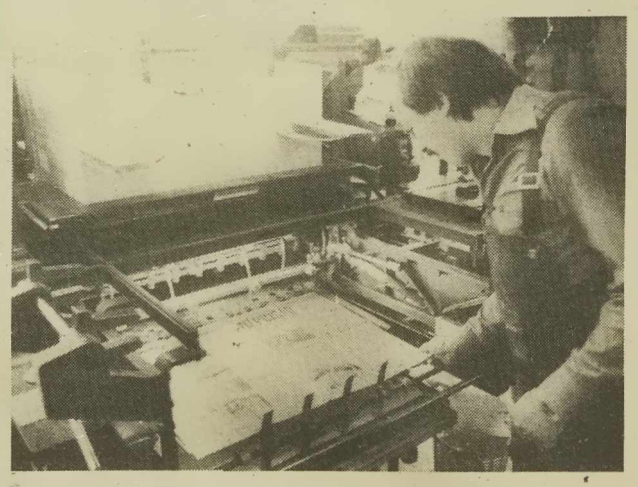

TISKANJE ČASOPISA: tako nastaja Nepujsag — tednik za madžarsko narodnostno skupnost v Pomurju.

Prav gotovo so zanimivi podatki v zvezi s produktivnostjo, ki je izražena z dohodkom na delavca, saj kaže sorazmerno visok porast v primerjavi z letom 1979. Le-ta je namreč celo za 24 odstotkov večja, s čimer znatno presegajo povprečje v slovenski grafični industriji. Izjemno dobre rezultate pa dosegajo tudi pri razporejanju čistega dohodka, ki ga ocenjujejo na več kot 38,1 milijona dinarjev ali za 28 odstotkov več kot leta 1979 in 10 odstotkov nad planiranim zneskom za lansko leto. V poslovni sklad so namreč namenili za 58 odstotkov več sredstev, v rezervni sklad pa za 27 odstotkov več, kar pomeni za 24,5 oziroma 27 odstotkov več od planiranega. Po drugi strani pa ugotavljajo, da je neplačana realizacija višja za 1,03 milijona dinarjev kot leta 1979, kar je seveda vplivalo, da realni osebni dohodki niso porasli v okviru pričakovanj. Hitreje od celotnega prihodka pa so naraščala tudi porabljena sredstva, in sicer za 35 odstotkov. Vse to je vplivalo na nekoliko zmanjšano ekonomičnost poslovanja, saj gre za 3-odstotni padec, vendar so navzlic temu dejstvu za okrog 7 odstotkov poslovali ekonomičneje kot je povprečje v grafični industriji SR Slovenije.

Podobno kot drugje, so se tudi v temeljni organizaciji združenega dela Tiskarna ZGEP Pomurski tisk zlasti ubadali s problemom preskrbe reprodukcijskega materiala, še posebej paprija in barv. Predvsem gre za nekaj takšnih izdelkov, ki jih pri nas ne izdelujejo, kot so npr. grafični filmi, fotopapir, nekatere vrste grafičnih barv in podobno, ker je znatno otežen uvoz. Veliko težav pa so imeli tudi z nabavo domačega reprodukcijskega materiala, zlasti še papirja, ki mnogokrat ni bil dovolj kvaliteten, pa tudi dobavni roki so se večkrat podaljševali na več mesecev. To je seveda povzročilo, da so zaloge reprodukcijskega materiala dokaj porasle, s čimer je tesno povezano uporabljanje razpoložljivih obratnih sredstev. Cene reprodukcijskega materiala pa so vseskozi skokovito naraščale.

V TOZD Tiskarna pravijo, da so le delno uresničili letni načrt glede investicij, saj so jih dokaj prizadele omejitve pri uvozu opreme grafične industrije, ki jo domače tržišče v glavnem ne proizvaja. Oprema, zlasti tiskarski stroji, pa je že dokaj zastarela, zato jo bo potrebno v čim krajšem času nadomestiti z novo. Letos med drugim načrtujejo, da bi kupili večji štiribarvni tiskarski stroj B1, saj tehnologija v grafični industriji, kot poudarjajo, zadnje čase izredno hitro napreduje. Še posebej zato, ker se soboška tiskarna vse bolj uveljavlja tako na domačem kot tujem tržišču. Naj povemo, da so ji organizatorji zimskih olimpijskih iger v Sarajevu zaupali izdelavo prvih prospektov, kar je gotovo dovolj zgovoren dokaz za kvaliteto izdelkov. Lansko leto pa jim je uspelo podpisati pogodbo tudi z zahodnonemško firmo, kamor so že odposlali dva tovornjaka svojih proizvodov. S tem bodo zagotovili dodatna devizna sredstva, ki jih potrebujejo za nabavo reprodukcijskega materiala. Tako so se že precej usmerili v novo proizvodnjo reklamnih kock za izvoz, kjer imajo velike možnosti za prodor v Italijo, Avstrijo, Švico, Španijo in druge države.

Zategadelj so še posebej zainteresirani za gradnjo novih proizvodnih prostorov, za kar se že dve leti dogovarjajo za ustrezno lokacijo v bližini zdajšnjih proizvodnih prostorov v središču Murske Sobote. Od rešitve tega vprašanja bo namreč v mnogočem odvisen nadaljnji razvoj temeljne organizacije združenega dela Tiskarna, ki je v 27 letih svojega obstoja dosegla zavidljive uspehe.

M. Jerše